Folkeuniversitetet

Odense

Program *efterår 2020*

Mød forskerne

på Folkeuniversitetet

Hvad var der før Big Bang?

Martin Snoager Sloth

Professor ved Center for Kosmologi og Partikelfysik. Syddansk Universitet

Velkommen

Vi glæder os til at præsentere dig for aktuel og vedkommende forskning på universitetet og rundt omkring på Fyn. Programmet er rigt på oplevelser og tværfagligt, og vi har inviteret nogle af de bedste forskere og formidlere fra såvel Syddansk Universitet som resten af landet til at forelæse inden for de områder, de ved allermest om. Vi åbner sæsonen første uge i september med en tur tilbage til altings oprindelse. Du kan også gå dig klog i Munke Mose, tage med os i ODEON og rundt på fynske kunstmuseer. Vi ser naturligvis også frem mod præsidentvalget i USA, og så kan du varme stemmebåndet i vores række om Højskolesangbogens digtere og sange.

Om du vil gå til undervisning hver uge, eller om du foretrækker at blive klog på en lørdag, det er op til dig. Vi har sammensat programmet, så der er mulighed for begge dele.

Og sidst men ikke mindst: Folkeuniversitetet følger naturligvis alle myndighedernes anvisninger i forhold til begrænsning af coronasmitte, så du trygt kan gå til forelæsning hos os. Hold dig opdateret om vores tiltag på fuodense.dk og om Syddansk Universitetets tiltag på sdu.dk.

Velkommen til en ny sæson og rigtig god fornøjelse!

Annette Hansen, sekretariatsleder
Ditte Løndahl Farup, programleder
Marie Hauge Lykkegaard, programredaktør

Indholdsfortegnelse

s. 3 Åbningsforelæsning
s. 4 Historie og arkæologi
s. 8 Artikel: Genforeningen
s. 10 Litteratur, film og musik
s. 13 Tag med i Odeon: Kammerat Napoleon
s. 14 Religion og filosofi
s. 17 Folkeuniversitetet i Syddanmark
s. 18 Arbejdsliv, ledelse og kommunikation
s. 20 Artikel: H.O.R.T.U.S. XL suger CO2 ud af luften
s. 24 Samfund og verden
s. 27 Rejser
s. 28 Natur og univers
s. 30 Europa NU
s. 32 Krop og psykologi
s. 35 Vov at vide
s. 38 Kunst, arkitektur og design
s. 42 Artikel: SDU skal sikre rent drikkevand i Indien
s. 44 Praktiske oplysninger
s. 46 Annonce: Efteruddannelse
s. 48 Podcasts

Åbningsforelæsning:

EN SAMTALE OM ALTINGS OPRINDELSE

Hvad ved vi om universets oprindelse? Opstod universet i Big Bang, eller var der noget før? Findes der en teori for alting? Er universets og vores egen oprindelse en tilfældighed? Har alting en ende, og hvad er i så fald meningen med det hele?

Martin S. Sloth, professor i kosmologi, og Thomas Ryttov, lektor i partikelfysik, begge fra det nationale grundforskningscenter for kosmologi og partikelfysik, CP3-Origins, diskuterer, hvad vi ved, og især hvad vi ikke ved, om svarene på disse spørgsmål, og hvorfor det er vigtigt at blive ved at prøve at finde svar.

OBS! Til denne åbningsforelæsning er du velkommen til at medbringe egen vin, øl, vand og snacks. Af forsigtighedsprincip serverer Folkeuniversitetet ikke mad og drikke i efteråret 2020.

Holdnr: 2021-125
Dato: Mandag 7/9
Tid: 17.30-19.00
Pris: 195 kr. Studerende: 145 kr.
Sted: Syddansk Universitet, lokale U45, Campusvej 55, 5230 Odense M

Arkæologi og historie

ADEL OG FYNSKE HERREGÅRDE

Fyn rummer en rigdom af herregårde, der for hovedpartens vedkommende fortæller om adelens indflydelse og skiftende rolle gennem de seneste mange hundrede års danmarkshistorie. Men det er ikke kun på selve herregårdene, at adelen har sat sit præg. Også omgivelserne er blevet påvirket af en stand, der har måttet tilpasse sig tiderne, men hele tiden har defineret sig selv som noget særligt. Gennem tre forelæsninger ser vi på historien om adelen og de fynske herregårde i samarbejde med Historisk Samfund for Fyn, der i løbet af 2020 arrangerer udflugter til både Ravnholt, Lundegård og Brobyværk. Vil du med på en af turene, kan du finde oplysning om pris og datoer hos Historisk Samfund: histfyn.dk/arrangementer

09/09 **Magt og pragt – den fynske adel.** Lars Christensen, ph.d. i historie

16/09 **Adelsmænd og -kvinder på Ravnholt.** Rasmus Agertoft, historisk konsulent, cand.mag.

23/09 **Lundegaard.** Michael Bregnsbo, lektor i historie, Syddansk Universitet

Holdnr: 2021-107
Dato: 3 onsdage, start 9/9
Tid: 18.30-20.15
Pris: 475 kr. Studerende: 265 kr.
Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

Tilmeld dig
på hjemmesiden
fuodense.dk

HULLER I ODENSE: HVAD VED VI OM BYENS ÆLDSTE HISTORIE?

Udgravningerne på Thomas B. Thriges Gade blev endelig afsluttet i 2017, og siden da har arkæologer ved Odense Bys Museer bearbejdet resultaterne i forsøget på at øge vores viden om Odenses ældste historie. En stor del af dette arbejde er forskningsprojektet 'Urbaniseringens Møder og Mennesker'. På denne temadag dykker vi ned i nogle af de mest markante fund, og vi ser nærmere på selve resultaterne af udgravningen og forskningen bag. Vi kommer tættere på byens fysiske udvikling, ser på, hvad kontakten til omverdenen og inspiration udefra har betydet, og hvilken rolle relationen mellem mennesker og deres omgivelser har spillet for udviklingen af det urbane samfund. Temadagen afholdes midt i den gamle by i Odense Adelige Jomfrukloster. Obs: I løbet af temadagen vil forelæserne tage publikum med ud på en lille byvandring på omkring en time. Der vil selvfølgelig blive taget hensyn til dårligt gående, men husk gerne fodtøj, der er egnet til en gåtur i bymidten. Hvis det bliver regnvejr, bliver vi i Odense Adelige Jomfrukloster. Husk madpakke.

Holdnr: 2021-137
Jakob Tue Christensen, arkæolog ved Odense Bys Museer,
Mikael Manøe Bjerregaard, arkæolog ved Odense Bys Museer,
Kirstine Haase, arkæolog ved Odense Bys Museer
Dato: Lørdag 19/9
Tid: 10.00-16.00
Pris: 475 kr.
Sted: Karen Brahe Auditoriet i Odense Adelige Jomfrukloster, Albani Torv 6, 5000 Odense C

VIKINGERNES VERDEN

Vikingetiden (ca. 750-1050 e.Kr.) er en central periode i Danmarks historie. Fra de første vikingetogter til Svend Tveskægs og Knud den Stores erobringer af England kom Danmark til at spille en vigtig rolle i Nordeuropas historie. Vi kommer tæt på vikingernes verden og fortæller om de centrale personer og begivenheder, fredelige som voldelige, der bragte Danmark i tæt forbindelse med resten af Europa. Vi skal se nærmere på vikingetogternes karakter og antal, tidens skibsteknologi, Kristendommens indførelse, erobringen af England og hverdagslivet i byerne og på landet. Forelæsningsrækken afslutter vi med en præsentation af eftertidens syn på vikingetiden, herunder den fornyede opmærksomhed, som perioden fik i 1800-tallet, hvor flere moderne myter om vikingetiden blev grundlagt.

01/10 **Vikingetogterne og erobringen af England.** Mads Ravn, forskningschef og museumsinspektør, Vejle Museerne

08/10 **Vikingetidens skibsteknologi.** Morten Ravn, museumsinspektør, Vikingeskibsmuseet

22/10 **Fra vikingetidens muslimske vikinger til nutidens vikingedanskere.** Brug og misbrug af vikingbegrebet. John H. Lind, dr.phil. i historie

29/10 **Vidste vikingerne, at de var vikinger?** Mellem land og by i Danmarks vikingetid. Henriette Syrach Lyngstrøm, lektor i arkæologi, Københavns Universitet

Holdnr: 2021-042
Dato: 4 torsdage, start 1/10
Tid: 18.15-20.00
Pris: 595 kr. Studerende: 325 kr.
Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

BESÆTTELSEN: DANSKERE PÅ DEN GALE SIDE

Da Danmark blev besat den 9. april 1940, var danskerne overvejende afvisende overfor tyskerne. Alligevel indrettede danske politikere, erhvervslivet og mange almindelige mennesker sig på et samarbejde med besættelsesmagten. Motiverne var økonomiske og politiske, derimod sjældent ideologiske. Mange oplevede, at tyskerne slet ikke var så slemme. Først efter angrebet på Sovjetunionen og især fra 1943, vendte flere og flere danskere dem ryggen eller gik ligefrem med i kampen imod dem. Der var dog også danskere, som hilste nazismen velkommen, gik i besættelsesmagtens tjeneste, blev kollaboratører – og blev udstødt fra det danske samfund. I 80-året for Danmark besættelse og 75-året for befrielsen og 2. Verdenskrigs afslutning kaster vi lys på tre grupper, som gik så langt i deres samarbejde med tyskerne, at de efter befrielsen blev ramt af samfundets dom.

Program
10.15-11.45: Therkel Stræde om tysklandsarbejderne: arbejderklassens kollaboratører?
12.15-13.45: Dennis Larsen om Adolf Hedegaard og de danske SS-vagter i de tyske koncentrationslejre
14.15-15.45: Henrik Lundtofte om HIPO: dansk hjælpepoliti i tysk tjeneste.

Holdnr: 2021-139
Henrik Lundtofte, arkivleder, Historisk Samling fra Besættelsestiden, Esbjerg Museum, **Therkel Stræde,** lektor i historie, Syddansk Universitet, **Dennis Larsen,** museumsinspektør ved Nationalmuseet/Frøslevlejrens Museum
Dato: Lørdag 3/10
Tid: 10.00-16.00
Pris: 475 kr. Studerende: 265 kr.
Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

BETYDNINGEN AF GENFORENINGEN I DAG

Hvilken betydning havde Genforeningen i samtiden, hvordan foregik overgangen til dansk styre, og hvordan er forholdene i grænselandet i dag? Kom og hør mere, når historiker ved Syddansk Universitet Per Grau Møller fortæller om Genforeningens betydning – nu og dengang. Arrangementet er en del af markeringen af Genforeningen 2020. I 2020 er det 100 år siden, at Sønderjylland blev genforenet med Danmark. Det markerer vi med to arrangementer til særpris med nogle af de forskere, der ved mest om Sønderjyllands og Europas historie. Dette er det andet arrangement i rækken.

Holdnr: 2021-007
Per Grau Møller, lektor i historie, Syddansk Universitet
Dato: Onsdag 7/10
Tid: 18.30-20.15
Pris: 20 kr.
Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

FORSTÅ USA I HISTORISK PERSPEKTIV

Hvilken betydning har borgerrettighedsbevægelsen, uafhængighedserklæringen og det politiske system for amerikansk politik i dag? Og hvordan hænger det sammen med en tidligere, sort præsident og andre minoriteter? En række USA-eksperter giver her et dybere indblik i supermagten USA's historie om alt fra politik, præsidentskab og raceforhold til borgerkrig og masseproduceret underholdning. Vi starter med The American Dream og bevæger os over begivenheder og strømninger i USA, der hver især har haft betydning for den måde, landet er på i dag. Og vi slutter af med et blik på nutidens USA og Trumps tid i Det Hvide Hus.

26/10 **Popkulturens land.** Søren Hein Rasmussen, ph.d. i historie og forfatter, MegaNørd
02/11 **Fra borgerkrig til borgerret.** Anders Bo Rasmussen, lektor i amerikanske studier, Syddansk Universitet
09/11 **Politiske partier og det splittede USA.** Anne Mørk, ph.d. i amerikanske studier
16/11 **Race og præsidenter.** Gitte Nielsen, cand.mag. i amerikanske studier med speciale i raceforhold
23/11 **Trumps USA.** Jørn Brøndal, professor i amerikanske studier, Syddansk Universitet
30/11 **Fra begyndelsen.** Den amerikanske drøm. Niels Bjerre-Poulsen, lektor i amerikanske studier, Syddansk Universitet

Holdnr: 2021-048
Dato: 6 mandage, start 26/10
Tid: 18.15-20.30
Pris: 795 kr. Studerende: 445 kr.
Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

Følg med på Facebook
facebook.com/fuodense

EUROPAS SAMMENBRUD – OG GENKOMSTER

Er vi i Europa på vej mod et socialt, økologisk og politisk sammenbrud? Denne dag går de to historikere Uffe Østergaard og Hjalte Tin i kritisk dialog om mulige og umulige paralleller mellem nutiden og Europas tre store sammenbrud – og genrejsninger – de seneste 2000 år. Undervejs skal vi se nærmere på krigssammenbrud og verdenskrig 1914-1945, natursammenbrud med den sorte død i 1300- og 1400-tallet og civilisationssammenbrud i form af Romerrigets undergang 300-700-tallet. Er der fx paralleller mellem naturens bakterieangreb med pesten i højmiddelalderen og den menneskeskabte klima- og naturkrise fra Tjernobyl til smeltende poler? Eller er der paralleller mellem Romerrigets kollaps og den aktuelle situation i Europa med selvskabt politisk krise, Europas tab af verdensherredømmet og global udfordring af efterkrigstidens liberale orden. Eller står det i virkeligheden ikke så galt til?

Program
10.00-11.45: Krigs-sammenbrud. Verdenskrigen 1914-45
Krigs-sammenbruddet 1914-45 med nationalisme, fascisme og økonomisk krise medførte ekstreme menneskelige lidelser. Er der paralleller til i dag og en aktuel fare for krig i Europa i Jugoslavien og Ukraine?

12.30-14.00: Natur-sammenbrud. Den sorte død i 1300- og 1400-tallet
Pesten dræbte op mod en tredjedel af Europas befolkning i det 13. og 14. århundrede og rystede højmiddelalderens samfundsorden. Er der paralleller mellem naturens bakterieangreb dengang og den menneskeskabte klima- og naturkrise fra Tjernobyl til smeltende poler med fare for øko- og vækstsammenbrud i Europa?

14.15-16.00: Civilisations-sammenbrud. Romerrigets undergang 300-700-tallet
Det romerske imperiums undergang i årene 300-700 med indre degeneration og svaghed over for ydre pres. Diskussion af paralleller mellem Romerrigets kollaps dengang og den aktuelle situation i Europa med selvskabt politisk krise, Europas tab af verdensherredømmet og global udfordring af efterkrigstidens liberale orden.

Holdnr: 2021-092
Hjalte Tin, forfatter og ph.d. i europæisk historie, **Uffe Østergaard,** professor emeritus i historie, Copenhagen Business School
Dato: Lørdag 7/11
Tid: 10.00-16.00
Pris: 475 kr. Studerende: 265 kr.
Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

DET GAMLE ÆGYPTEN

For over 5.000 år siden opstod et af verdens ældste riger: Det gamle Ægypten. Det eksisterede i næsten 3.000 år og var centrum for en blomstrende kultur, som man stadig kan se tegn på i dag. De fleste af os tænker på pyramiderne, Nilen, faraoer og mumier, men kulturen rummede meget mere end det. Tag med på en rejse gennem oldtidens Ægypten, og bliv klogere på den særlige kultur, der herskede i det gamle rige, og hvilken betydning det har haft for historien. Kim Ryholt, der deltager i udgravninger og er ansvarlig for et internationalt forskningsprojekt om folkelige papyri, indvier dig i væsentlige fund gjort i oldtidsmanuskripterne. Lige fra dramaerne, der udspillede sig under dynastierne, til de oldægyptiske fortællinger.

Holdnr: 2021-049
Kim Ryholt, professor i ægyptologi, Københavns Universitet
Dato: 3 mandage, start 2/11
Tid: 17.15-19.00
Pris: 475 kr. Studerende: 265 kr.
Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

GRÆNSELAND

I foråret 2020 rullede DR-serien 'Grænseland' over skærmen med Lars Mikkelsen i front. Aftenens forelæser, professor Poul Duedahl, har skrevet historiebogen bag serien. Den dansk-tyske landegrænse udgør en stiplet linje på 69 kilometer trukket tværs over landkortet mellem Vadehavet og Flensborg Fjord. Grænselinjen adskiller to forskellige territorier, lovgivninger og retssystemer – og to befolkningers forskellige syn på, hvad der er væsentligt og uvæsentligt. En grænse er nemlig også en mental barriere, og det har i tidens løb ført til blodige kampe om, hvor den skulle gå. Derfor er Danmarks og Tysklands historie tæt sammenflettet med grænselandets. Foredraget fortæller om grænselandet mellem Danmark og Tyskland fra tiden omkring 1840 og frem. Poul Duedahl tager os med på en rejse fra Hamborg til Kolding og fortæller om de skillelinjer, der har delt områdets indbyggere, og om de veje, der har bundet dem sammen. Om de uoverensstemmelser, som satte spørgsmålstegn ved deres placering, om de krigsuroligheder, som ændrede deres forløb, og om de konsekvenser, som begivenhederne fik for grænselandets befolkning. Lige indtil en folkeafstemning i 1920 fastlagde den nuværende grænselinjes placering. Poul Duedahl er professor ved historiestudiet på Aalborg Universitet og forfatter til bogen 'Grænseland' der udkom i forbindelse med TV-serien på DR1 af samme navn.

Holdnr: 2021-046
Poul Duedahl, professor MSO, Aalborg Universitet
Dato: Torsdag 26/11
Tid: 18.15-20.00
Pris: 195 kr. Studerende: 145 kr.
Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

Genforeningen 2020:

Nye tider – ny grænse og nye mindretal

AF HANS SCHULTZ HANSEN

Den største stund. Den bedste gave. Ordene var mange, og euforien stor ved Genforeningen i 1920. 56 år efter det forsmædelige nederlag i 1864 var det slut med at vente og længes. Og som det bedste havde sønderjyderne selv stemt, om de skulle høre til Danmark eller Tyskland. Folkenes selvbestemmelsesret og magt lå i tidsånden, og sønderjyderne kunne fejre, at de igen fik dansk konge, og at de nu var en del af en dansk nationalstat. Så måtte de leve med, at hertugdømmet Slesvig blev delt over på midten, og at den nye grænse skabte mindretal på begge sider.

Det var først og fremmest sønderjyderne, der kom til at mærke Genforeningen. Landsdelens stednavne skiftede fra tysk til dansk. Hadersleben blev til Haderslev, Apenrade til Aabenraa. Man skulle vænne sig til at regne med kroner i stedet for mark, og postkasser skiftede farve fra blå til rød. Der kom en ny monark på mønter og frimærker – Christian 10. i stedet for Wilhelm 2. De øverste embedsmænd blev skiftet ud, så der kom nye amtmænd, dommere, politimestre og gymnasierektorer, og inden for kirken nye biskopper og provster. På de lavere poster var udskiftningen ikke så gennemgribende. Præster kunne blive, hvis deres menigheder stemte for, og det gjorde mange. Talrige sønderjyske lærere gled fra tysk over i dansk skole. Alligevel betød de mange nye præster og lærere nordfra en vældig styrkelse af landsdelens danskhed, navnlig i de sydlige egne. Især var forandringen stor i skolerne, hvor både sproget og fagenes indhold blev dansk. Danske sønderjyder kaldte den nye skole for "Genforeningens bedste gave", og den nye generation fik et helt anderledes grundlag for dansk identitet. For de unge mænd fik det tilsvarende stor betydning, at de skulle aftjene deres værnepligt i den danske hær og flåde i stedet for i den tyske.

Sønderjylland blev også integreret i dansk infrastruktur og økonomi. Togenes køreplan blev tilpasset DSB's forbindelser. Store vejprojekter sikrede tættere kontakt mellem syd og nord og på tværs af landsdelen. Landskabet blev forandret, fordi de sønderjyske landmænd omstillede sig fra en ret ekstensiv produktion beregnet for et beskyttet tysk hjemmemarked til en intensiv produktion med afsætning på verdensmarkedet. Især i den vestlige del blev der plantet læhegn, afvandet moser og opdyrket hede, og Tøndermarsken fik nye diger, kanaler og pumpestationer. Den tid, hvor de enkelte gårde lå som isolerede øer om vinteren, var forbi. Overalt trak elektrificeringen ledninger ud til de fjerneste afkroge, herunder til de mange nye husmandsbrug.

Med Genforeningen opstod der to nationale mindretal, et tysk nord for grænsen og et dansk syd for. De krævede begge acceptable vilkår for mindretal. Det tyske mindretal bestod af ca. 25.-30.000 mennesker – eller en sjettedel af befolkningen i Sønderjylland. Det stod stærkest i købstæderne og i den sydlige del og hentede især tilhængere fra middelklassen. Det danske mindretal var koncentreret i Flensborg og sognene langs grænsen. Det bestod navnlig af arbejdere, småhåndværkere og småbønder. Størrelsen er sværere at beregne, men det var klart mindre end det tyske mindretal. Formentlig under 10.000. De tysksindede nord for den nye grænse og de dansksindede syd for begyndte straks i 1920 at opbygge en tilværelse som nationale mindretal. Rammerne bestemtes af de mindretalsordninger, som Danmark og Tyskland vedtog.

Nord for grænsen gjorde kirke- og skolelovene det muligt at oprette valgmenigheder og frimenigheder, ligesom familier kunne vælge en anden præst end sognepræsten. Der kunne også bygges privat- og friskoler. Hvis der var børn nok, oprettede man tyske kommuneskoler i købstæderne og afdelinger af kommuneskolerne på landet. I de fire købstæder Haderslev, Aabenraa, Sønderborg og Tønder skulle tyske folkekirkepræster betjene mindretallet. Hvor indbyggerne ønskede det, blev der holdt tyske gudstjenester – enten ved sognepræsten eller en nabopræst. Mange steder valgte menigheden at beholde deres præst fra den tyske tid, så der var adskillige præster, som kunne prædike på tysk. Myndighederne skulle også tage imod henvendelser på tysk.

Samlet set tilbød Danmark en meget liberal mindretalsordning. Det skete også i forventning om, at det danske mindretal syd for grænsen ville få tilbudt lignende vilkår. Her trak det imidlertid ud med at få en tilfredsstillende ordning. Flensborg oprettede en dansk kommuneskole, hvor børnene skulle bestå en sprogprøve for at blive optaget. Private folkeskoler blev afvist, mens en privat dansk realskole blev accepteret. Først i 1926 blev oprettelsen af danske privatskoler givet fri, og i 1928 blev sindelagsprincippet anerkendt. Det blev nu op til folk selv at bestemme, om de ville regnes til det danske mindretal, og en sådan bekendelse måtte myndighederne hverken efterprøve eller bestride. Inden for kirken måtte mindretallet ty til frimenigheder uden for den slesvig-holstenske landskirke, der ikke gerne gav mindretallet lov til at låne sognekirkerne til danske gudstjenester.

Begge mindretal organiserede sig med kulturelle hovedforeninger, politiske partier, skoleforeninger med tilhørende privatskoler og vandrelærere, frimenigheder, biblioteker, ungdomsforeninger, spejdere og landboforeninger. Grænseforeningen i Danmark og grænseorganisationer i Tyskland samlede midler ind til mindretalsarbejdet, men først og fremmest gav moderlandene statslige tilskud. Det har Danmark gjort siden 1920, hvor statsminister Niels Neergaard (Venstre) ved genforeningsfesten på Dybbøl holdt en kort tale. Talen huskes især for løftet til de dansksindede i Sydslesvig, der måtte blive syd for den nye grænse: "Det kan jeg sige på regeringens vegne, ja, på hele det danske folks vegne: De skal ikke blive glemt". Det har siden udmøntet sig i en årlig finanslovsbevilling til det danske mindretal.

Uddrag fra bogen 'Genforeningen' fra Aarhus Universitetsforlag (december 2019). Bogen er en del af serien 100 danmarkshistorier (100danmarkshistorier.dk).

I anledning af 100-året for Genforeningen deler forskre og fagpersoner deres viden om Genforeningen, grænselandet og dansk-tyske relationer på Folkeuniversitetet. Tag med til foredrag, eller læs om genforeningstiden her. Projektet er støttet af A.P. Møller og Hustru Chastine Mc-Kinney Møllers Fond til almene Formaal.

Litteratur, film, musik og teater

LÆS DIG UD AF KRISEN

Når verden vælter, hjælper det at sætte ord på. I denne række ser vi nærmere på værker, der kradser hul på krisen. Den personlige, den samfundsomvæltende og den der – da bogen blev skrevet – slet ikke fandtes endnu. At læse skaber nye perspektiver. Læsning er 200-300 siders søgen tilflugt i et parallelunivers. Nogle gange minder det os om virkeligheden, på godt og på ondt. Kom med og læs dig ud af krisen.

09/09 Inger Christensen: 'Alfabet' (1981). Neal Ashley Conrad Thing, ph.d. i litteraturvidenskab
16/09 Tomas Espedal: 'Gå' (2007). Neal Ashley Conrad Thing, ph.d. i litteraturvidenskab
23/09 Tove Ditlevsen: 'Gift' (1971). Stefan Kjerkegaard, lektor i nordisk sprog og litteratur, Aarhus Universitet
30/09 Hanne Vibeke Holst: 'Som pesten' (2017). Leif Søndergaard, lektor emeritus i litteratur, Syddansk Universitet
07/10 Linda Broström Knausgaard: 'Oktoberbarn' (2019). Anne Green Munk, ph.d.-studerende i litteraturhistorie, Aarhus Universitet

Holdnr: 2021-104
Dato: 5 onsdage, start 9/9
Tid: 18.30-20.15
Pris: 695 kr. Studerende: 385 kr.
Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

VERDENS STØRSTE ROCKMUSIKERE: BOB DYLAN – EN DIGTER I TIDEN

I vores nye formiddagsforelæsninger om verdens største rockmusikere kigger vi nærmere på de musikere, der har påvirket rockhistorien mest gennem tiderne. Bob Dylan er ophavsmand til folkrocken og en af de mest indflydelsesrige musikere i rockhistorien. Derfor begynder vi med ham. Bob Dylan blev i 2016 tildelt Nobelprisen i litteratur – den vigtigste anerkendelse i litteraturens verden. Diskussionen bølgede straks frem og tilbage – er Dylan virkelig digter, eller er han først og fremmest musiker? I forelæsningen giver Anne-Marie Mai et indblik i Dylans sangtekster og den særlige poesi, Dylan mestrer. Vi ser på Dylans skildring af det moderne liv, kærligheden, kunsten og melankolien. Der bliver også lejlighed til at gå på opdagelse i Dylans billedkunst og hans medvirken i reklamefilm.

Holdnr: 2021-070
Anne-Marie Mai, professor i litteratur, lic.phil. og mag.art., Syddansk Universitet
Dato: Lørdag 19/9
Tid: 10.30-12.15
Pris: 195 kr.
Sted: Borgernes Hus, lokale 3.5 og 3.6, 3. sal, Østre Stationsvej 15, 5000 Odense C

DE BRØLENDE TYVERE

Tiden mellem 1. Verdenskrigs afslutning og nazisternes magtovertagelse i 1933 var på mange områder en af de mest farverige i det 20. århundrede. Kun sjældent i historien har der udfoldet sig en tilsvarende spændvidde i produktionen af kunst, litteratur og musik. Denne dag tager vi tilbage til årtiet, der startede for hundrede år siden. Det var fuldt af vildskab, tragedie og fest. Velkommen til de brølende tyvere!

Program
10.00-11.45 Musikken
Jakob Thorkild Overgaard, cand.mag., komponist og forfatter
12.15-14.00 Litteraturen
Clara Juncker, ph.d., dr.phil., lektor i amerikansk litteratur og kultur, Syddansk Universitet
14.15-16.00 Kunsten
Mogens Davidsen, lektor i litteratur, Syddansk Universitet

Holdnr: 2021-121
Dato: Lørdag 26/9
Tid: 10.00-16.00
Pris: 475 kr. Studerende: 265 kr.
Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

MUSIKKENS MESTERVÆRKER

I forelæsningsrækken dykker vi ned i berømte musikværker: Her er italiensk opera af Mascagni, her er Romeo og Julies kærlighed fortolket som ballet af Prokofiev og som orkestermusik af Tjajkovskij, og vi lytter til lieder af Mahler og blæsermusik af Mozart. Du får lejlighed til at fordybe dig i ét værk ad gangen, og samtidig får du en introduktion til almene musikbegreber, musikgenrer, instrumenter og musikhistorie. Dermed kan du få mere ud af din næste musikoplevelse – uanset om det er et nyt værk, du kaster dig over, eller om du genhører netop et af disse udvalgte mesterværker. Alle deltagere får adgang til musikken via internettet og skal til hver mødegang lytte til værket på forhånd.

29/09 Tjajkovskij: Romeo og Julie + 1812-ouverturen.
06/10 Mahler: Lieder.
20/10 Mozart: Blæserserenade, "Gran partita".
27/10 Mascagni: Cavalleria rusticana.
03/11 Prokofiev: Romeo og Julie.

Holdnr: 2021-084
Leif V. S. Balthzersen, mag.art. i musikvidenskab
Dato: 5 tirsdage, start 29/9
Tid: 17.00-18.45
Pris: 695 kr.
Sted: Borgernes Hus, Lokale 3.5 og 3.6, 3. sal, Østre Stationsvej 15, 5000 Odense C

FORFATTEREN OG FORSKEREN: KIM LEINE OG LILIAN MUNK RÖSING

Kim Leines forfatterskab spænder fra den personlige historie over den historiske roman til fremtidsromanen. Debutromanen 'Kalak' (2007) bygger på selvbiografisk stof og tager læseren med til Norge, Danmark og Grønland i en både smuk og barsk fortælling om at misbruge og være misbrugt. 'Profeterne i Evighedsfjorden' (2012) er en stor historisk roman om en dansk missionær i Grønland i 1780'erne. Den indbragte Kim Leine Nordisk Råds Litteraturpris og fik i 2018 en slags fortsættelse i romanen 'Rød mand sort mand'. Også 'Afgrunden' (2015) er en historisk roman, hvor vi følger to danske tvillingebrødre, der deltager i den finske borgerkrig, frem til hver deres død under Anden Verdenskrig. 'De søvnløse' (2016) er en fremtidsroman om Grønland som en beroligende sfære af blåhed, i kontrast til et europæisk kaos af blod og ødelæggelse. Hvad enten Leine skriver selvbiografisk eller fiktivt, om fortiden eller nutiden, skildrer han mennesket som et kropsligt væsen fuld af væsker, organer og lyster. Hør Kim Leine i en samtale med lektor i litteratur, Lilian Munk Rösing, om forfatterskabet, det selvbiografiske, Grønland og den historiske roman.

Holdnr: 2021-034
Kim Leine Rasmussen, forfatter, **Lilian Munk Rösing,** lektor i litteraturvidenskab, Københavns Universitet, kritiker for Politiken
Dato: Mandag 5/10
Tid: 18.45-20.45
Pris: 195 kr.
Sted: Borgernes Hus, Østre Stationsvej 15, 5000 Odense C

VÆRKER I VERDENSKLASSE

Mens de fleste værker går i glemmebogen, viser andre sig fantastisk holdbare. De vandrer fra generation til generation og bliver genudgivet, læst og diskuteret, også lang tid efter forfatterens død. Hvorfor? Fordi de er i en klasse for sig. I denne forelæsningsrække tager vi fat på seks bogværker i særklasse. Fra Dostojevskijs fortvivlede student, Raskolnikov, til Woolfs Mrs. Dalloway, der gør klar til selskab. Og fra 1600-tallets spanske forfatter Miguel de Cervantes til den nulevende iranske forfatter Shahrnush Parsipur, hvis kultklassiker 'Kvinder uden mænd' for første gang udkom i dansk oversættelse i 2019. Vær med, når vi dykker ned i værkerne og forsøger at pege på, hvad det er, der gør dem så gode.

08/10 Miguel de Cervantes: 'Don Quixote' (1605). Rigmor Kappel Schmidt, forfatter, oversætter og cand.mag. i spansk
22/10 Herman Melville: 'Moby Dick' (1851). Michael Bach Henriksen, kulturredaktør på Kristeligt Dagblad
29/10 Fjodor M. Dostojevskij: 'Forbrydelse og straf' (1866). Tine Roesen, lektor i russisk, Københavns Universitet
05/11 Virginia Woolf: 'Mrs Dalloway' (1925). Claus Schatz-Jakobsen, lektor i litteratur, Syddansk Universitet
12/11 Ernest Hemingway: 'Hvem ringer klokkerne for?' (1940). Clara Juncker, ph.d., dr.phil., lektor i amerikansk litteratur og kultur, Syddansk Universitet
OBS! Denne forelæsning foregår i lokale 1, 1. sal
19/11 Shahrnush Parsipur: 'Kvinder uden mænd' (1990). Nazila Kivi, ekstern lektor i kønsstudier og medgrundlægger af kulturmagasinet Friktion.

Holdnr: 2021-036
Dato: 6 torsdage, start 8/10
Tid: 16.45-18.30
Pris: 795 kr.
Sted: Borgernes Hus, lokale 3.6, 3. sal, Østre Stationsvej 15

SYNG MED FOLKEUNIVERSITETET – SANGE OG DIGTERE FRA HØJSKOLESANGBOGEN

Morgen efter morgen har danskerne sunget sig gennem Højskolesangbogen hjemme i stuerne. Vi sætter fokus på fire store danske digtere, som har det til fælles, at Højskolesangbogen ikke ville være den samme uden dem. Undervejs i forløbet vil vi synge digternes sange akkompagneret af Poul Udbye Pock-Steen på klaver. Stræk kroppen, lad så alt i ansigtet gå til den ene og til den anden side – og syng med Folkeuniversitetet. Forelæsningerne finder sted i sognehuset ved Vor Frue Kirke i Odense.

19/10 Jeppe Aakjær. Poul Udbye Pock-Steen, organist, Johs. Nørregaard Frandsen, professor, leder af H.C. Andersen Centret, Syddansk Universitet
26/10 Thøger Larsen. Lotte Thyrring Andersen, mag.art., seniorforsker ved Det Kgl. Bibliotek, Poul Udbye Pock-Steen, organist
09/11 Poul Henningsen. Poul-Henrik Jensen, forstander, Jyderup Højskole, Poul Udbye Pock-Steen, organist
16/11 Halfdan Rasmussen. Jeannet Ulrikkeholm, forfatter og foredragsholder. Forelæser vil akkompagnere på guitar og lut.

Holdnr: 2021-099
Dato: 4 mandage, start 19/10
Tid: 18.15-20.00
Pris: 695 kr.
Sted: Vor Frue Kirke, Sognehuset, Frue Kirkestræde 12B, 5000 Odense C

DANSKE DIGTERRUTER

Danmark har fået 19 nye digterruter, der skal lokke os udenfor, hvor vi kan opleve naturen og værker af nogle af de største danske forfattere. Hør mere om ruterne og tag med forskerne bag projektet på en tur rundt i det centrale Odense. Der er et særligt og meget nært forhold mellem dansk litteratur og danske landskaber. Digtere som H.C. Andersen, Blicher, Jeppe Aakjær, Johannes V. Jensen, Marie Bregendahl, Karen Blixen og Martin A. Hansen – og mange flere - har hver på deres måde bidraget med syn på natur og landskaber, som vi umærkeligt har taget til os. I forsknings- og formidlingsprojektet 'Danske Digterruter' er det ambitionen at etablere et net af digterruter over hele landet, som kalder mennesker ud i naturen og ind i litteraturens fortællinger i de litterære landskaber. Denne dag præsenteres projektet og den række af digtere, som indgår, ligesom vi vandrer en lille tur i H.C. Andersens bynatur i Odense. Husk fornuftigt fodtøj. I tilfælde af dårligt vejr bliver vi i Odense Adelige Jomfrukloster hele dagen.

Holdnr: 2021-119
Mads Sohl Jessen, postdoc, H.C. Andersen Centret, **Johs. Nørregaard Frandsen,** professor, leder af H.C. Andersen Centret, Syddansk Universitet
Dato: Lørdag 7/11
Tid: 10.00-14.00
Pris: 355 kr.
Sted: Karen Brahe Auditoriet i Odense Adelige Jomfrukloster, Albani Torv 6, 5000 Odense C

LUDWIG VAN BEETHOVEN 250 ÅR

En af musikhistoriens største komponister fylder 250 år: Beethoven! Han levede i en tid med revolutioner, og han revolutionerede selv musikken. Beethovens musik tiltrækker fortsat et stort publikum hele verden over, hans særlige personlighed og særlige skæbne – hørelidelsen – fascinerer stadig, og Beethovens popularitet har til tider nærmet sig forgudelse. Beethoven kom fra Bonn til metropolen Wien, var optaget af tidens frihedsideer, oplevede tidens krige, var vidne til Napoleons sejre og nederlag, og han blev støttet af adelige mæcener og havde dog mange penge- og familieproblemer. På denne temalørdag får du et indblik i fødselarens musikalske univers – Beethoven har komponeret symfonier, klaversonater, operaen 'Fidelio', strygekvartetter, solokoncerter og meget andet, som altid er værd at lytte til – uanset om det er et genhør eller et ny bekendtskab.

Holdnr: 2021-085
Leif V. S. Balthzersen, mag.art. i musikvidenskab
Dato: Lørdag 14/11
Tid: 10.15-15.00
Pris: 420 kr.
Sted: Borgernes Hus, lokale 3.5 og 3.6, 3. sal, Østre Stationsvej 15, 5000 Odense C

LEONARD COHEN

Hallelujah, Suzanne, Book of Longing. Leonard Cohen var en af de væsentligste sangskrivere og poeter i sin samtid. Klaus Lynggaard har fulgt ham fra de tidlige 1970'ere og frem til hans død i 2016. Han har set Cohen optræde utallige gange samt interviewet ham ved flere lejligheder og kender værkerne, bøger som plader, ud og ind. I løbet af forelæsningen afspilles eksempler på Cohens musik.

Holdnr: 2021-151
Klaus Lynggaard, journalist, musikkritiker og forfatter
Dato: Lørdag 14/11
Tid: 10.15-14.15
Pris: 355 kr. Studerende: 205 kr.
Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

VERDENS STØRSTE ROCKMUSIKERE: JANIS JOPLIN OG JIMI HENDRIX

I vores nye formiddagsforelæsninger om verdens største rockmusikere kigger vi nærmere på de musikere, der har påvirket rockhistorien mest gennem tiderne. I 1970 blev rockkulturen ramt af to skrækkelige tragedier, da først Jimi Hendrix døde, efterfulgt kort efter af Janis Joplin. Begge døde de af lemfældig omgang med de stoffer, der ganske få år forinden var blevet udbredte gennem den psykedeliske revolution, og begge ændrede de populærmusikkens klang og udseende. Joplin gjorde med sin rå stemme og hæmningsløse sceneoptræden op med indtil flere kvindelige stereotyper, mens Hendrix' uforlignelige udforskning af guitarens klangmuligheder blev stildannende. De blev begge kun 27 år – og blev ikoniske, for deres musik har nu overlevet dem i fem generationer.

Holdnr: 2021-129
Klaus Lynggaard, journalist, musikkritiker og forfatter
Dato: Lørdag 12/12
Tid: 10.30-12.15
Pris: 195 kr.
Sted: Borgernes Hus, lokale 1,1. sal, Østre Stationsvej 15, 5000 Odense C

Tag med i ODEON:

KAMMERAT NAPOLEON

George Orwells elskede politiske satire om det lille landbrug, hvor dyrene gør oprør mod bondens undertrykkelse, præsenteres for første gang som teater i Danmark. Mød skuespillere og instruktør til scenekantssamtale og se teaterforestillingen i ODEON, og bliv klogere på det hele på Folkeuniversitetet ugen forinden. Præmie-ornen Gamle Major har indkaldt alle dyrene på gården til stormøde, fordi han drømmer om et andet liv, hvor dyrene kan leve frit og trygt med hinanden uden at frygte gårdmandens luner. Et sted, hvor alle er lige. For at indfri Majors smukke drøm må dyrene lave en revolution. Men da Gamle Major dør, begynder en hidsig magtkamp om, hvem der skal være revolutionens leder. Grisen Kammerat Napoleon vinder magten, og han giver Majors smukke utopi om at "Alle dyr er lige" en lille ekstra krølle: "Men nogle dyr er mere lige end andre". Tilmelding lukker 17/11 2020!

Introaften på Syddansk Universitet: Erik Kulavig, lektor i historie,
Syddansk Universitet. Tirsdag 08/12 kl. 18.15-20.00
Scenekantssamtale i Teatersalen, ODEON: Tirsdag 15/12 kl. 17.15-17.45
A-billet til teaterforestillingen i Teatersalen, ODEON: Tirsdag 15/12 kl. 19.30-22.00

Holdnr: 2021-130.
Erik Kulavig, lektor i historie, Syddansk Universitet.
Dato: 2 tirsdage, 8/12 og 15/12
Pris: 295 kr.
Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55 og teatersalen, Odeons Kvarter 1

INTRODUKTION TIL DE FILOSOFISKE RETNINGER

Bliv introduceret til de gængse filosofiske retninger. I forelæsningerne vil vi introducere nogle af de retninger og skoler, som har præget filosofien stærkest og mest vedvarende. Det drejer sig bl.a. om den filosofi, der har forståelsen af mennesket og menneskelivet i centrum. Det drejer sig også om den klassiske, men stadig aktuelle diskussion om, hvorvidt erkendelsen bygger på fornuft eller sanseerfaring, og om forskellige former for samfundskritisk filosofi. Desuden præsenterer vi de dominerende retninger i 1900-tallets filosofi, hvor man ikke mindst har haft fokus på, hvordan sproget og historien bestemmer menneskets tilgang til virkeligheden.

08/09 Eksistensfilosofi og filosofisk antropologi. Søren Harnow Klausen, professor i filosofi, Syddansk Universitet
15/09 Rationalisme og empirisme. Klaus Pehrsson, cand.phil.
22/09 Marxisme og kritisk teori. Anna Cornelia Ploug, ph.d.-studerende i filosofi, Roskilde Universitet
29/09 Sproganalytisk filosofi. Nikolaj Nottelmann, lektor i filosofi, Syddansk Universitet, Syddansk Universitet
07/10 Fænomenologi og hermeneutik. Kasper Lysemose, ph.d. i filosofi, Aarhus Universitet
OBS! Denne forelæsning foregår på en onsdag!

Holdnr: 2021-088
Dato: 4 tirsdage og 1 onsdag, start 8/9
Tid: 18.30-20.15
Pris: 695 kr. Studerende: 385 kr.
Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

FORSKERSAMTALE: BUDDHA, ZEN OG SPIRITUALITET MELLEM ØST OG VEST

Østens religioner er blandt de ældste i verden. De har bidraget til udviklingen af Asiens kulturer og er blevet ingredienser i den globale verden som blød spiritualitet og hardcore populærkultur. Især buddhismen har med sine mange facetter spillet en rolle i øst og vest. Meditation, fredsbudskaber og karismatiske lamaer hører til de mest kendte fortællinger, men også magi, materialitet og vold hører til det samlede billede af denne spændende og komplekse religion. Jørn Borup er lektor i religionsvidenskab på Aarhus Universitet, og Mikael Aktor er lektor i religionsvidenskab på Syddansk Universitet. Oplev dem denne aften i samtale om verdens religioner, vestens brug af østlig spiritualitet og om spændende rejser og oplevelser i Japan.

Holdnr: 2021-115
Mikael Aktor, lektor i religionsstudier, Syddansk Universitet, **Jørn Borup,** lektor i religionsvidenskab, Aarhus Universitet
Dato: Torsdag 17/9
Tid: 18.15-20.00
Pris: 195 kr. Studerende: 145 kr.
Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

WEIMARREPUBLIKKEN: EKSTREMERNES TIÅR

Med Første Verdenskrig bryder verden af i går sammen. Intet sted sker dette så radikalt som i Tyskland. I Weimarrepublikken opstår alt det, der hører moderniteten til – fra UFA-film med Asta Nielsen, kabaret og seksuel frigørelse til Bertol Brecht og Bauhausarkitektur. Men samtidig opstår en politisk radikalisering med højrenationalister, nazister og kommunister. Polariseringen og de gamle autoriteters sammenbrud skaber grobund for politikerlede, populisme og modvilje mod det etablerede. I kraft af dette er Weimarrepublikken ikke blot fascinerende, men også relevant for forståelsen af nogle af vor egen samtids politiske tendenser.

Holdnr: 2021-044
Claus Christoffersen, bachelor i filosofi og oldtidskundskab
Dato: 5 onsdage, start 23/9
Tid: 18.15-20.00
Pris: 695 kr. Studerende: 385 kr.
Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

SKILDPADDETANKER – BANALE SANDHEDER OM FØDSEL, DØD OG DET UTROLIGE LIV

Vi lever med små og store historier i vores liv for at kunne holde det hele ud. Der er vores egne små historier om meningsfyldte øjeblikke, menneskelige relationer og interessante opgaver, der for en stund giver det hele mening. Og så er der de store historier, som vi sætter os selv ind i: Historier om Gud, kosmos, arten, slægten og ideologierne. Alle historierne trues konstant af dødens og tilfældighedens meningsløshed og gør det til en udfordring at fastholde meningsfuldheden. Foredraget tager udgangspunkt i Mickey Gjerris' bog 'Skildpaddetanker' (2017) og søger at minde os om det, som vi har det med at glemme, men som kan gøre livet til at bære. Mickey Gjerris er lektor i bioetik og tidligere medlem af Etisk Råd.

Holdnr: 2021-108
Mickey Gjerris, lektor i bioetik, Københavns Universitet
Dato: Torsdag 1/10
Tid: 18.30-20.15
Pris: 195 kr. Studerende: 145 kr.
Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

FEMINISMENS TÆNKERE

Den feministiske filosofi har stor indflydelse på vores tænkning om mennesket, samfundet og demokratiet. Gentagne gange i historiens løb har den sat etablerede sandheder under kritisk lup og fået os til at gentænke, hvad det vil sige at være mand eller kvinde, heteroseksuel eller homoseksuel, hvid eller ikke-hvid, majoritet eller minoritet m.m. Bliv klogere på feministisk filosofi og dens betydning, når vi på dette kursus undersøger de feministiske tænkere, der på hver sin måde har forsøgt at ændre den gængse forståelse af køn, seksualitet og klasse.

Program
10.00-11.45 Introduktion til feministiske tænkere. Bente Rosenbeck, professor emerita i nordiske studier og sprogvidenskab, Københavns Universitet
12.15-14.00 Simone de Beauvoir: Det andet køn. Cæcilie Varslev-Pedersen, ph.d. i filosofi, New School for Social Research
14.15-16.00 Judith Butler: Det performative køn. Rasmus Ugilt, ph.d. i filosofi og ekstern lektor ved Aarhus Universitet

Holdnr: 2021-094
Dato: Lørdag 3/10
Tid: 10.00-16.00
Pris: 475 kr. Studerende: 265 kr.
Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

STORE IDEOLOGIER: DE POLITISKE IDÉERS HISTORIE FRA ADAM SMITH TIL KARL MARX

I 1776 udsender Adam Smith sin bog om 'Nationernes Velstand', og de følgende 100 år udvikles de ideologier, der siden har domineret den politiske tænkning. Vi følger denne udvikling: Fra etableringen af liberalismen – både den økonomiske og den politiske – over konservatismen, der fødes i opposition til liberalismen som en reaktion på den franske revolution – og videre til Karl Marx og socialismen. Vi ser også på fremkomsten af såvel demokratiet som nationalismen, da oplysningstidens kosmopolitiske idé erstattes af romantikkens fokusering på folk, sprog og nation. Såvel de store ideologier som demokrati og nationalstat har været bestemmende for Europa. Men præcis 200 år efter den franske revolution falder jerntæppet mellem øst og vest, og det er med til at sætte de store ideologier under pres. I dag er det derfor atter aktuelt at tage de store ideologier op og spørge til deres holdbarhed. Eller måske endnu mere grundlæggende: Undersøge tankerne – og tænkerne – bag de store ideologier.

Holdnr: 2021-047
Claus Christoffersen, bachelor i filosofi og oldtidskundskab
Dato: Lørdag 24/10
Tid: 10.00-16.00
Pris: 475 kr. Studerende: 265 kr.
Sted: Karen Brahe Auditoriet i Odense Adelige Jomfrukloster, Albani Torv 6, 5000 Odense C

KIERKEGAARDS 'SYGDOMMEN TIL DØDEN'

Kierkegaards 'Sygdommen til Døden' (1849) har for mange været indgangen til hans forfatterskab – og i dag er værket så relevant som nogensinde. Bogen handler om mennesket som et splittet væsen, en fortvivlet skabning, der ikke kan forlige sig med sig selv, fordi det ikke vil vide af, at det indeholder ånd. I vor tid, hvor mennesket gerne reduceres til et socialt væsen, der kan måles og vejes, forekommer Kierkegaards påstand om, at enhver personlighed er grundet i et indre selvforhold som en udfordrende provokation. Bogen optegner fortvivlelsens skikkelser og peger frem mod den mulige tilstand, hvor den overvindes. Få en introduktion til Kierkegaards forfatterskab og lær at læse filosofiske tekster selv, når vi dykker ned i et dybsindigt og stramt komponeret værk med en tankekraft, der har bevaret sin fulde styrke. Til hver undervisningsgang er tilknyttet et tekstuddrag fra værket, som man med fordel kan læse inden undervisningen, og som de enkelte undervisningsgange vil tage udgangspunkt i (Sidetallene henviser til den officielle nyudgivelse 'Kierkegaards Samlede Skrifter (SKS)' fra 2012, som kan findes gratis på www.sks.dk under 'Trykte skrifter').

04/11 Introduktion til Kierkegaard som tænker og filosof.
11/11 Almen introduktion til værket (Forord, Indhold, Indgang, s. 115-125 i SKS 11).
18/11 Hvad er et menneske? (Første Afsnit, A og B, s 129-144 i SKS 11).
25/11 Former for fortvivlelse (Første Afsnit, C, s. 145-187 i SKS 11).
02/12 "Fortvivlelse er Synden" (Andet Afsnit, A, s. 191-216 i SKS 11).
09/12 "Den Tilstand, hvori der slet ingen Fortvivlelse er" (Andet Afsnit, B, s. 217-242 i SKS 11).

Holdnr: 2021-064
Tonny Aagaard Olesen, ph.d. i Kierkegaards skrifter, Københavns Universitet
Dato: 6 onsdage, start 4/11
Tid: 18.15-20.00
Pris: 795 kr. Studerende: 445 kr.
Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

DE SYV DØDSSYNDER

'Den guddommelige Komedie' fortæller om Dantes vandring gennem de tre efterdødsriger: Helvede, hvor straffen er evig, Skærsilden hvor sjælene soner deres synder, og Paradiset og den evige salighed. Hele dette omfattende og sindrige straffe- og belønningssystem er skabt af Gud og er et udtryk for hans kærlighed og retfærdighed. I forelæsningerne vil vi høre om de syv dødssynder og se på, hvordan de er blevet fremstillet i billedkunsten. Vi vil også se dem i et nutidigt perspektiv – for i den moderne verden er i hvert fald nogle af middelalderens synder gået hen og blevet dyder.

05/11 **Invidia (misundelse) og Acedia (dovenskab).** Søren Engelsen, adjunkt i filosofi, Syddansk Universitet
12/11 **Ira (vrede).** Anne-Marie Søndergaard Christensen, lektor i filosofi, Syddansk Universitet
19/11 **Luxuria (nydelsessyge) og Gula (fråseri).** Anders Dræby Sørensen, ph.d. i eksistentiel terapi, cand.mag. i idéhistorie og filosofi
26/11 **De syv dødssynder i billedkunsten.** Hans Jørgen Frederiksen, lektor i kunsthistorie, Aarhus Universitet
03/12 **Superbia (hovmod) og Avaritia (griskhed).** Flemming Houe, mag.art. i idéhistorie

Holdnr: 2021-071
Dato: 5 torsdage, start 5/11
Tid: 18.15-20.00
Pris: 695 kr. Studerende: 385 kr.
Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

STORE TANKER OM HVERDAGSLIVET

Hvordan forholdte Kierkegaard sig til angst? Hvad siger Bibelen om tilgivelse? Og hvordan har man i filosofien reflekteret over kærligheden til forskellige tider? I denne forelæsningsrække stiller en række af landets dygtigste forskere skarpt på seks emner, som ikke er spor hverdagsfjerne, men tæt inde på livet for ethvert menneske. Alle har følt længsel, ære og vrede, men hvilke tanker har kloge hoveder gjort sig om disse sjæletilstande gennem tiden? Og kan vi overhovedet bruge deres tanker til at tænke noget om vores dagligdag? Dét og meget mere vil blive belyst i denne spændende og vedkommende forelæsningsrække, hvor hver enkelt forsker forholder sig til sit emne ud fra en filosofisk, teologisk, sociologisk eller idéhistorisk vinkel.

10/11 **Kærlighed.** Marianne Børch, professor i engelsk litteratur, Syddansk Universitet
17/11 **Tilgivelse.** Anders-Christian Jacobsen, professor MSO i teologi, Aarhus Universitet
24/11 **Vrede.** Lars-Henrik Schmidt, professor i filosofi og pædagogik, Aarhus Universitet
01/12 **Angst.** Ole Morsing, lektor emeritus i idéhistorie, Aarhus Universitet
08/12 **Længsel.** Mogens Pahuus, professor emeritus i filosofi, Aalborg Universitet
15/12 **Ære.** Sasja Emilie Mathiasen Stopa, postdoc i teologi, Aarhus Universitet

Holdnr: 2021-078
Dato: 6 tirsdage, start 10/11
Tid: 18.30-20.15
Pris: 795 kr. Studerende: 445 kr.
Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

TÆNK DIG OM

Vi møder argumenter overalt, hvor mennesker forsøger at overbevise andre om en påstand: Når politikere taler for deres politik, reklamefolk taler for deres produkt, videnskabsfolk taler for deres teori eller præster for deres tro – og når vi taler med hinanden i hverdagen. Derfor er det en uundværlig evne at kunne identificere, evaluere og konstruere argumenter på effektiv vis. Filosofien kan lære dig at skabe gode argumenter ved at tænke dig om. Med dette forløb får du mulighed for at tilegne dig disse evner. Du får en introduktion til en række begreber og metoder, der gør det muligt at forstå og afkode argumenters indre logik, at identificere fejlslutninger og skjulte præmisser og at opbygge din egen evne til at konstruere holdbare argumenter og kommunikere dem effektivt.

Holdnr: 2021-103
Jens Christian Bjerring, lektor i filosofi, Aarhus Universitet
Dato: Lørdag 12/12
Tid: 10.00-16.00
Pris: 475 kr. Studerende: 265 kr.
Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

Folkeuniversitetet i *Syddanmark*

Bor du eksempelvis i Svendborg, i Ryslinge eller i Assens? Så tjek, om der sker noget spændende i din by. For Folkeuniversitetet har mange, små komiteer på Fyn, i Jylland og på Sjælland, som hver især arrangerer lokale forelæsninger. Find din by herunder, og læs mere på fuodense.dk/syddanmark/program/

Fyn

Folkeuniversitetet Assens
Formand Birgitte Lerche
Administrator Lasse Tajmer,
post@fuassens.dk

Faaborg Folkeuniversitet
Formand og administrator
Morten Gjeddebæk,
faaborgfolkeuni@gmail.com
www.faaborgfolkeuni.dk

Lillebælt Folkeuniversitet
Formand Henriette Bacher Lind,
hebl@km.dk
Administrator Lissi Hygum Lind,
lissi.lind@fredericia.dk
www.fulillebaelt.dk

Langeland Folkeuniversitetet
Formand og administrator Lone Nordal Petersen, skebjerg-soegaard@mail.dk

Nordfyns Folkeuniversitet
Formand og administrator Kaj Andersen,
kaj-vera@email.dk

Ringe/Ryslinge Folkeuniversitet
Formand og administrator Mogens Keinicke,
mokeinicke@gmail.com

Svendborg Folkeuniversitet
Formand Rune Høirup Madsen
Administrator Anne-Mette Graubæk,
svendborgfolkeuniversitet@gmail.com
www.svendborgfolkeuniversitet.dk

Sjælland

Lolland Folkeuniversitet
Formand og administrator
Bente Kaspersen,
bkas@lolland.dk

Roskilde Folkeuniversitet
Formand Jes Nysten
Administrator Sofie Amalie Ulrik Andreasen, Roskilde-folkeuniversitet@ruc.dk
www.roskildekunstforening.dk/folkeuniversitetet-roskilde

Odsherred Folkeuniversitet
Formand Alice Sarp, aas@km.dk
www.odsherredfolkeuniversitet.dk

Jylland

Vejle Folkeuniversitet
Formand Vagn Kjeldsen,
kjeldsenvagn@gmail.com
Administrator Mette Fruergaard,
mefru@vejlebib.dk
www.folkeuniversitet-vejle.dk

Billund Folkeuniversitet
Formand og administrator Søren Bork-Pedersen, fu@fubillund.dk
www.fubillund.dk

Vejen Folkeuniversitet
Formand Linda Klitmøller,
lk@sonderskov.dk
www.fu-vejen.dk

Højer Folkeuniversitet
Formand Claus Egelund,
cle@km.dk

Kolding Folkeuniversitet
Koldinghus - forening af slægtsforskere. Formand Leif Lillesøe,
l.lillesoe@gmail.com
www.slaegtsforskning.kolding.dk

Varde-Ølgod Folkeuniversitet
Formand og administrator
Birthe Borre, b.borre@mail.dk

Folkeuniversitetet i Haderslev
Formand Karl Erik Olesen,
kaeo@haderslev.dk
Administrator Kai Bjørnskov,
kaicb@yahoo.dk
www.folkeuniversitetetihaderslev.dk

Give-egnens Folkeuniversitet
Formand og administrator Gunhild Ørnsholt, gunhild.oernsholt@mail.dk

Sydvestjysk Folkeuniversitet
Formand Erling Petersson
Administrator Katrine Bruun Nielsen, 65504103, fu@fue.sdu.dk
www.fusydvest.dk

Aabenraa Folkeuniversitet
Formand Anette Jensen,
aneje@km.dk
Næstformand Povl Callesen,
callesenpovl@gmail.com

Arbejdsliv, ledelse og kommunikation

DEN PROFESSIONELLE SAMTALEPARTNER

På de fleste arbejdspladser er dagen fyldt med faglige samtaler. Samtaler med kollegaer, med chefen, med samarbejdspartneren eller med borgeren. Samtaler i telefonen, via mail eller face-to-face. Samtalen er helt central i det moderne arbejdsliv, men alligevel reflekterer vi ganske sjældent over, hvordan vi taler, eller hvad der gør en god samtalepartner. I dette forløb ser vi nærmere på arbejdslivets samtaler og dykker ned i en række greb, der klæder dig på til at blive en professionel samtalepartner. Hvordan oparbejder man fx et mentalt overskud, så irritation og egne følelser ikke bliver en stopklods? Hvad gør det ved vores forhold til andre, når vi tillægger dem vores egne motiver og følelser (projektion)? Og hvad gør det ved samtalen, at den foregår digitalt? Forløbet tager afsæt i bogen 'Professionelle samtaler og empatiske relationer' (Hans Reitzels Forlag).

01/10 **Bevidst sprogbrug i relationel praksis.** Louise Hansen, cand.pæd.ant., socialrådgiver og chefkonsulent, København Professionshøjskole

08/10 **Den digitale samtalepartner.** Anette Grønning, ph.d. og lektor i medievidenskab, Syddansk Universitet

22/10 **Projektioner – fra ubevidst reaktion til bevidst handling.** Birte Hansen, socionom, kunstterapeut og uddannelsesleder, UCL Erhvervsakademi og Professionshøjskole

Holdnr: 2021-124
Dato: 3 torsdage, start 1/10
Tid: 18.45-20.30
Pris: 695 kr. Studerende: 385 kr.
Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

IMPOSTOR-FÆNOMENET

Er du skuffet over, hvor lidt du har opnået? Husker du langt bedre dine små fejltrin, end det du gjorde godt? Får du præstationsangst, når du skal gennemføre noget særligt vigtigt? Er du også bange for, at andre skal gennemskue, hvor lidt du kan eller ved? Så er forelæsningen her noget for dig. Impostor-fænomenet er en slags professionelt mindreværdskompleks, der især rammer de mest kompetente, introverte og/eller begavede, som alligevel kan få præstationsangst og være bange for at blive bedømt, fordi de har høje forventninger til sig selv, men lav eller svingende selvtillid. I praksis betyder det, at den dygtige, kompetente, intelligente person andre ser, ikke stemmer overens med personens egen selvopfattelse. Derfor kan mange impostor-ramte have en oplevelse af at bluffe (=impostor) og spille skuespil, så de går bare og venter på, at nogen skal gennemskue og afsløre dem! Få indblik i forskningen på området og bliv klogere på, hvorfor netop du og andre kæmper med det.

Holdnr: 2021-132
Ann C. Schødt, forfatter og forandringsfacilitator, Potentialefabrikken
Dato: Lørdag 3/10
Tid: 10.00-11.45
Pris: 475 kr. Studerende: 265 kr.
Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

SÅDAN MOTIVERER DU DIG SELV OG ANDRE

Bliver du motiveret af konkurrence, eller stresser det dig bare? Nyder du at improvisere og blive inspireret i situationen, eller har du brug for at forberede dig grundigt? Er du god til at toppræstere under pres i sidste øjeblik, eller er du bedre til det lange seje træk? Har du svært ved at komme i flow med dit arbejde, eller går du bare i gang? Undrer du dig over, at det, der motiverer dig, ikke virker på dine medarbejdere eller kolleger? Tag din kollega under armen og find ud af, hvad der motiverer jer. Bliv klogere på hinanden og dermed på jeres fælles ressourcer.

Holdnr: 2021-133
Ann C. Schødt, forfatter og forandringsfacilitator, Potentialefabrikken
Dato: Lørdag 3/10
Tid: 13.00-14.45
Pris: 475 kr. Studerende: 265 kr.
Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

LEDELSESPSYKOLOGI

Bliv introduceret til den nyeste forskning inden for ledelsespsykologien, hvor ledelse handler om processer og opgaver, snarere end frontfigurer og kontrol. Ifølge ny teori bør vi vende blikket fra lederen som person og i stedet kigge nærmere på ledelse som sociale processer, der findes i vores organisationer, i arbejdslivet og i alle andre sammenhænge, hvor vi lever vores liv. Denne forelæsningsrække henvender sig til nuværende og kommende ledere samt andre, der interesserer sig for ledelse.

28/10 **Introduktion til ledelsespsykologi.** Camille Leicht, erhvervspsykolog

04/11 **Ledelse og motivation.** Laust Søndertoft Pedersen, ledelsesudviklingskonsulent i Nuuday

11/11 **Ledelse af kreativitet.** Andrea Søndergaard Poulsen, projektkonsulent, LEAD

18/11 **Ledelse, magt og konflikt.** Camille Leicht, erhvervspsykolog

25/11 **Ledelse af psykisk arbejdsmiljø og trivsel.** Anita Bruun-Laursen, erhvervspsykolog, ArbejdsmiljøCentret i Kolding, Mette Lindhardt, erhvervspsykolog, Arbejdsmiljø Centret i Randers

02/12 **Ledelse og bæredygtighed.** Simon Elsborg Nygaard, postdoc i bæredygtighedspsykologi, Aarhus Universitet

Holdnr: 2021-114
Dato: 6 onsdage, start 28/10
Tid: 18.45-20.30
Pris: 1075 kr. Studerende: 565 kr.
Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

PROJEKTLEDERENS PERSONLIGE LEDERSKAB

Som projektleder har du ansvaret for projektets succes. Du skal inspirere, styre projektet i den rigtige retning og håndtere forandringer under skiftende arbejdsvilkår. Dit personlige lederskab er i den forbindelse afgørende for, hvor godt du lykkes i rollen. Vi sætter fokus på ledelsesadfærd, gennemslagskraft og det uformelle lederskab, hvor man måske har et stort ansvar, men ikke formelle beføjelser. Du vil få indsigt i de elementer, der er vigtige for at opnå succes i en rolle med stort ansvar, hvordan du arbejder med at skabe et velfungerende hold, og hvordan du kommunikerer klart og konstruktivt som projektleder.

Holdnr: 2021-128
Mie Krog, direktør, Vimavima
Dato: Lørdag 7/11
Tid: 11.00-15.00
Pris: 595 kr. Studerende: 325 kr.
Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

ARBEJDSRELATIONER OG RELATIONSARBEJDE

Sidder du for bordenden i mange forskellige processer, der har med mennesker at gøre – det kan være alt fra møder og medarbejderudvikling til rekruttering og afskedigelser? Forelæsningen kaster lys over, hvordan man kan arbejde med processer, der involverer mennesker, som skal ledes fra et sted til et andet. Det kan fx være, når to eller flere mennesker skal samarbejde om at løse en arbejdsopgave. Det ligger i sådanne processers natur, at vi ikke kan kontrollere dem, uanset hvilken kasket vi har på. Men vi kan udvikle vores evner til at mestre dem. Med afsæt i organisationspsykologiske teorier præsenterer vi nye metoder og værktøjer, der kan give os farbare veje at gå. Få bl.a. indblik i værktøjerne 'håndslag' og 'klar tale', der kan hjælpe os med at lave aftaler, der forpligter. Forelæsningen er baseret på bogen 'Arbejdsrelationer & Relationsarbejde' (Dansk Psykologisk Forlag).

Holdnr: 2021-147
Camilla Raymond, cand.psych. og organisationspsykolog
Dato: Tirsdag 17/11
Tid: 17.30-20.15
Pris: 535 kr. Studerende: 295 kr.
Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

FORANDRINGSKOMMUNIKATION DER FRYDER

Forandring fylder i private og offentlige organisationer; fra udmeldingen af en ny strategi, fusion, og organisationsændring til implementeringen af nye retningslinjer, IT-systemer og værdigrundlag. Uanset baggrund og målsætning har forandringerne én ting til fælles; kommunikationen skal planlægges omhyggeligt. Få inspiration, viden og værktøjer til at kommunikere hensigtsmæssigt, når forandringer ruller ind over arbejdspladsen. Med afsæt i forskning og cases, der kobler strategisk kommunikation og organisationspsykologi, lærer du at tage højde for følelsers betydning, og det der sker under overfladen i og mellem mennesker i forandring. Først med denne indsigt kan du planlægge en effektiv kommunikation, der får jer helt i mål med forandringsprocessen. Forløbet tager afsæt i bogen 'Forandringskommunikation' (Samfundslitteratur).

Holdnr: 2021-081
Helle Petersen, ph.d. i forandringskommunikation og master i organisationspsykologi
Dato: Lørdag 28/11
Tid: 10.15-16.15
Pris: 695 kr. Studerende: 385 kr.
Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

ORDET FANGER – KUNSTEN AT OVERBEVISE OG INSPIRERE

Alle kender situationen, hvor det er nødvendigt at sige nogle velvalgte ord. Ord, som kan bevæge andre til at følge en idé eller skabe en særlig følelse af fællesskab. Skal ordene bevæge publikum, så du får succes og taktfaste klapsalver, skal de være velvalgte. Der er ikke plads til slinger i valsen, hvis publikum skal bevare tilliden og acceptere dine ord som ærlige og fornuftige. Det kræver perfekt timing af pauser, bevægelser, ansigtsudtryk og betoninger – og det kan læres. Forelæsningen giver indblik i elementære dele af det, at kunne gribe ordet, og den tager udgangspunkt i bogen 'Ordet fanger – kunsten at overbevise og inspirere' af Michael Ejstrup (Akademisk Forlag).

Holdnr: 2021-122
Michael Ejstrup, specialkonsulent, Folketingets Administration
Dato: Lørdag 5/12
Tid: 10.00-16.00
Pris: 695 kr. Studerende: 385 kr.
Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

H.O.R.T.U.S. XL suger CO2 ud af luften

Kunstinstallationen er verdens første 3D-printede bioreaktor. Den er skabt af SDU CREATE-gruppen med en teknologi, der måske kan være med til at løse de store klimaudfordringer.

Af Sune Holst, suneholst@tek.sdu.dk

Foto: CREATE SDU

Den underfundige bio-digitale H.O.R.T.U.S. XL har været udstillet i både Paris og Tokyo. Hver gang museumsgæsterne trak vejret, interagerede de med installationen, for mikroorganismerne på installationen optog CO2 fra de besøgendes åndedræt og omdannede det til ilt.

Det er afgørende at få reduceret verdens CO2-udledninger, hvis vi vil holde den globale opvarmning på 1,5 grad. Sådan lyder den efterhånden voksende mængde rapporter fra FN's klimapanel.

Men selvom vi opfylder målsætningen om at reducere verdens samlede CO2-udledning til et rundt nul i 2050, er det ikke nok. Vi skal faktisk ende med at gå i minus på vores udledning, og det kræver teknologier, som kan suge CO2 ud af luften.

Forskere kloden rundt er derfor optaget af at udvikle en teknologi, der har den egenskab. Også på SDU arbejdes der med problemstillingen. Her har en gruppe forskere, kaldet CREATE, udviklet en kunstinstallation, som danner CO2 om til ilt. Det er sket i et samarbejde med virksomheden ecoLogicStudio.

Mikroorganismer på arbejde

Installationen, der hedder H.O.R.T.U.S. XL, har været udstillet på Centre Pompidou i Paris og Mori Art Museum i Tokyo.

H.O.R.T.U.S. XL er en digital algoritme, der er blevet brugt til at udvikle og frembringe en organisk form, som danner bittesmå skræddersyede byggeklodser. Klodserne er implementeret i et sindrigt, sekskantet gitter, der blot er 320 millimeter.

Disse strukturer er så blevet printet ud på en 3D-printer og anvendt til kunstinstallationen. Det helt særlige ved de 3D-printede enheder er, at de er podet med cyanobakterier; mikroorganismer, som omdanner CO2 til ilt.

Bæredygtig arkitektur

Når H.O.R.T.U.S. XL er udstillet, kan besøgende bevæge sig frit rundt inde i installationen og betragte det underfundige bio-digitale landskab. Hver gang de trækker vejret, interagerer de med installationen, for mikroorganismerne optager CO2 fra de besøgendes åndedræt og omdanner det til ilt.

Cyanobakterier kan absorbere 10 gange så meget CO2 som træer, så selv om forskningen stadig er i sit spæde stade, er der store perspektiver i den.

– I dette samarbejder anvendes bio-digitale strategier til at forestille sig en ny arkitekturmodel, som kan bidrage positivt til bymiljøet, siger SDU-forsker Roberto Naboni, der er tovholder for projektet.

Måske ser vi ind i en fremtid, hvor arkitektur, bygninger og installationer medvirker til at reducere CO2-koncentrationen i atmosfæren.

ecoLogicStudio

Er en virksomhed, der er specialiseret i miljødesign og urban selvforsyning. Virksomheden forsøger at integrere natur og arkitektur. Forskerne på SDU har udviklet H.O.R.T.U.S. XL i samarbejde med ecoLogicStudio.

Blå bog

Roberto Naboni er adjunkt ved Institut for Teknologi og Innovation. Hans forskning fokuserer på at udvikle visionær arkitektur og designkoncepter med nye materialer og avanceret produktion.

For eksempel forsker han i, hvordan betonelementer kan produceres af en 3D-printer og på den måde optimere materialeforbruget og øge styrken og holdbarheden. *Kontakt: ron@iti.sdu.dk*

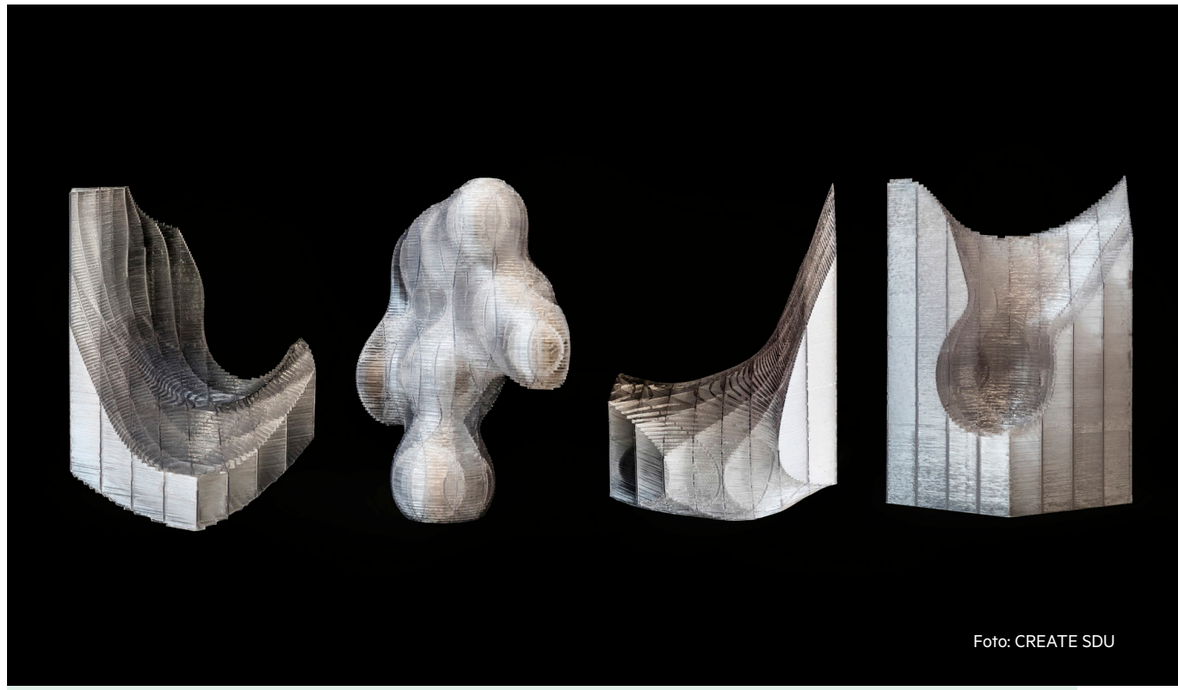

Foto: CREATE SDU

Hvad er cyanobakterier?

Måske kender du dem fra varme somre, hvor de under det mere mundrette navn blågrønalger får Miljøstyrelsen til at hejse de røde flag ved strande og søer og lukke ned for al badning.

Blågrønalgen – som egentlig slet ikke er en alge, men en bakterie – er nemlig giftig i høje koncentrationer og kan forårsage hudirritation og mavekramper.

Selvom cyanobakterien kan forvolde skade på dyr og mennesker, bør vi sende den en nådig tak. Det menes nemlig, at det var lige præcis dén organisme, som for mellem 2,3 mia. og 3,8 mia. år siden udviklede fotosyntesen og producerede den ilt, som er en betingelse for livet på Jorden.

CREATE

CREATE-gruppen udforsker nye arkitektoniske processer og løsninger i spændingsfeltet mellem computervidenskab, avIT lanceret produktion og nye materialeteknologier.

Gruppen fokuserer bl.a. på 3D-printning og arkitektonisk robotteknologi med materialer som bioplastik, ler, beton, silikone og træ.

CREATE er stiftet i 2018 af Roberto Naboni, som også leder gruppen, der er en del af SDU Civil and Architectural Engineering.

Vidste du at...

H.O.R.T.U.S. XL er en digital algoritme, der er blevet brugt til at udvikle og frembringe en organisk form.

Samfund og verden

NEDTÆLLING TIL ET SKÆBNEVALG

Politisk er USA et splittet land, og præsident Trump er blevet en katalysator for denne splittelse. Nogle gange kan man nærmest få indtryk af, at amerikanerne – også i deres syn på ham - lever i to parallelle universer. Spørger man indbyggerne i det største af disse, befinder nationen sig, trods en god økonomi, i en af sine mørkeste perioder nogensinde, og et genvalg af Donald Trump til præsidentposten vil gøre uoprettelig skade på det amerikanske demokrati og på USA's rolle i verden. For denne del af den amerikanske befolkning er valget i november 2020 derfor intet mindre end et skæbnevalg. I forelæsningen kortlægger Niels Bjerre-Poulsen de politiske strømninger i USA og i det valg, amerikanerne kommer til at stå overfor i november måned.

Holdnr: 2021-188
Niels Bjerre-Poulsen, lektor i amerikanske studier, Syddansk Universitet
Dato: Torsdag 22/10
Tid: 18.15-20.00
Pris: 195 kr. Studerende: 145 kr.
Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

DET DANSKE SPROG LIGE NU

Kom og hør om det danske sprog lige nu. Hver uge skriver Marianne Rathje en klumme om sprog hos Politiken. Hvad sker der med de danske dialekter, er de ved at uddø? Og har emojis og sms-sprog overtaget vores gode gamle sprog, som vi kender det? Hvad med de engelske låneord, ødelægger de det danske sprog? Og er de unges sprog blevet fyldt med bandeord og skældsord? Hvordan har coronakrisen ændret vores sprog? Hvad betyder "guns" i de unges sprog? Og hvad siger din udtale af ordet "revanche" om din sociale baggrund? Kom og få svar på spørgsmålene, og hør om, hvordan vores sprog udvikler sig i disse år.

Holdnr: 2021-159
Marianne Rathje, seniorforsker, Dansk Sprognævn og skribent på Politiken
Dato: Tirsdag 27/10
Tid: 18.15-20.00
Pris: 195 kr. Studerende: 145 kr.
Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

KAPITALISMENS BLINDE VINKLER

Der er ikke mangel på forskning i de mange gode grunde til aflønning af direktioner og direktører. Snarere er det denne forskning, der har været fejlbehæftet. Hvilke muligheder har vi fx reelt for at vurdere, hvor meget en direktør er værd? Og hvorfor kan en buschauffør i Århus tjene 10 gange så meget som en buschauffør i Indien, når deres produktivitet er den samme? Siden 1980'erne har regeringer og centralbanker belært os om, at vi skal holde inflationen lav. Nu har vi 30 års erfaring med det, uden at det har ført til, at lande med lav inflation har kunnet fremvise vækstrater, der bare minder om lande, der fører den modsatte politik. Investeringerne er gået i modsat retning af, hvad økonomer fortalte os, og de finansielle markeder er de seneste 40 år blev mere urolige. På handelsområdet har den vestlige verden og handelsorganisationer argumenteret for stadig mere frihandel, men det har langt fra ført til de ventede resultater. Faktisk er det for en række lande gået præcis modsat af det forventede. I kurset forsøger vi at afklare, hvorfor noget virker og andet absolut ikke virker, når vi følger kapitalismen for ukritisk. OBS! Det er ikke muligt at købe mad og drikke i klosteret, så medbring evt. en madpakke.

Holdnr: 2021-113
René Juul Jensen, cand.mag. i kunsthistorie
Dato: Mandag 14/9
Tid: 16.45-20.30
Pris: 355 kr.
Sted: Karen Brahe Auditoriet i Odense Adelige Jomfrukloster, Albani Torv 6, 5000 Odense C

DEMOKRATIETS KRISE OG DEN NYE KONSERVATISME

Vores demokratier gennemlever en midtlivskrise, hvor de har mistet orienteringen og ser ud til at falde fra hinanden. Der ses alvorlige demokratiske krisetegn i forbindelse med den engelske Brexit-diskussion, i nye højrenationale bevægelser i Tyskland og i stærkt konservative partier i Polen og Ungarn. Populistiske slagord og nationalisme gør sig markant gældende hos de politiske ledere i USA og Rusland, mens der i bl.a. Tyrkiet og i Mellemøsten ses forstærkede autokratiske tendenser. Forelæsningsrækken vil belyse aktuelle udtryk for denne udvikling i syv forelæsninger, der med fælles udgangspunkt diskuterer forskellige udtryk for demokratiets aktuelle krise. Forelæsningsrækken tager udgangspunkt i bogen 'Demokratiets krise og de nye autokratier' (Aarhus Universitetsforlag, 2020). Du kan købe bogen med 35% rabat ved at bruge koden FU659, når du bestiller bogen her: https://unipress.dk/

28/10 **Brexit og krisen i det britiske demokrati.** Casper Sylvest, lektor i historie, Syddansk Universitet
11/11 **Nykonservatisme og nationalisme i Putins Rusland.** Erik Kulavig, lektor i historie, Syddansk Universitet
18/11 **Tyskland: stabilitetens hjemland under pres fra højre?** Thomas Wegener Friis, ph.d. i koldkrigsstudier, Syddansk Universitet
25/11 **Antidemokratiske tendenser i Visegrad-landene?** Peter Bugge, lektor, ph.d. i centraleuropastudier, Aarhus Universitet
02/12 **Forstærkede autokratiske tendenser i Tyrkiet og ellemøsten.** Peter Seeberg, lektor i mellemøststudier, Syddansk Universitet
09/12 **Donald Trump og populismen i USA.** Niels Bjerre-Poulsen, lektor i amerikanske studier, Syddansk Universitet

Holdnr: 2021-051
Dato: 6 onsdage, start 28/10
Tid: 18.15-20.00
Pris: 795 kr. Studerende: 445 kr.
Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

ET NYT AFRIKA PÅ VEJ

Hungersnød, pirater og bistandsafhængighed. Løveøkonomier, demokratiske revolutioner og optimisme. Afrika er et kontinent i udvikling, men historier om menneskelige tragedier og væbnede konflikter florerer fortsat. Hvorfor kan den mirakelkur, som igennem de seneste årtier har betydet fremgang i Asien, ikke eksporteres til det afrikanske kontinent? Er det udlandet, kolonialismen eller imperialismen, der er skyld i Afrikas vedvarende økonomiske og sociale nedtur? Vil Afrika i årene fremover komme til at spille en langt mere fremtrædende rolle i den globaliserede verden? Hør en række forskeres bud på, hvor det afrikanske kontinent befinder sig i dag, hvor Afrika er på vej hen, og hvilken rolle Afrika vil spille i den globale verdensorden i fremtiden. Er der alligevel grund til optimisme?

29/10 **Stagnation eller forandring: Politik og økonomisk udvikling i Afrika.** Anne Mette Kjær, professor i statskundskab, Aarhus Universitet
05/11 **Spirende velfærdsstater i Afrika: Er der grund til optimisme?** Marianne Ulriksen, lektor i statskundskab, Syddansk Universitet
12/11 **Kriser, konflikter og sikkerhedspolitik i Afrika.** Holger Bernt Hansen, professor emeritus ved Center for Afrikastudier, Københavns Universitet
19/11 **Religiøse strømninger i Afrika.** Niels Kastfelt, lektor i kirkehistorie, Københavns Universitet
26/11 **Kina i Afrika – nykolonisering eller udviklingsalternativ?** Peter Kragelund, institutleder og lektor i udviklingsstudier, Roskilde Universitet
03/12 **Demokrati i Afrika - hvorfor er det så svært?** Jørgen Elklit, professor i statskundskab, Aarhus Universitet
10/12 **Nordafrika – sikkerhedsproblemer, ustabilitet og migrationstrusler.** Peter Seeberg, lektor i mellemøststudier, Syddansk Universitet
17/12 **Hvordan kommer Afrika videre?** Stig Jensen, lektor i afrikastudier, Københavns Universitet

Holdnr: 2021-053
Dato: 8 torsdage, start 29/10
Tid: 18.30-20.15
Pris: 1075 kr. Studerende: 565 kr.
Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

PÅ VEJ TIL JAPAN

Japan er rykket tættere på, og det er blevet lettere at tage dertil. Men en rejse kan ændre karakter, hvis man ved noget på forhånd. Hvad er japanerne for et folk, og hvilken historie bærer de med sig? Hvordan oplever man bedst deres byer, huse og templer? Hvad er baggrunden for deres særegne arkitektur? Hvor kan man opleve japansk kunst, både det traditionelle, det moderne og det helt nye? Og hvilke film bør man se før rejsen for at få inspiration til alternative oplevelser? Uden mad og drikke dur helten ikke, så hør også om de mange forskellige typer af mad og spisesteder, om kokkeskoler og ikke mindst om de små barer, hvor man kan smage på forskellige slags sake.

02/11 **Historien i Japans nutid.** Annette Skovsted Hansen, lektor i japanstudier og historie, Aarhus Universitet
09/11 **Maden på turen.** Katrine Klinken, kok, mad- og rejseskribent
16/11 **Buddhisme, templer og det religiøse i Japan.** Jørn Borup, lektor i religionsvidenskab, Aarhus Universitet
23/11 **Et indblik i japansk kunst og udvekslingen med Vesten efter 1854.** Malene Wagner, MA i kunsthistorie med speciale i japansk kunst og japonisme i det 19. og 20. århundrede og grundlægger af Tiger-tanuki.com.
30/11 **Tokyo og De Olympiske Lege.** Asger Røjle Christensen, journalist og forfatter
07/12 **Japansk arkitektur og rumopfattelse.** Anders Brix, arkitekt, tidl. professor ved Kunstakademiets Arkitektskole
14/12 **Liv og død i fire japanske filmperler.** Rasmus Brendstrup, cand.mag. i moderne kultur og kulturformidling og programredaktør, Cinemateket

Holdnr: 2021-030
Dato: 7 mandage, start 2/11
Tid: 18.15-20.00
Pris: 950 kr. Studerende: 505 kr.
Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

DIGITAL TOTALITARISME

Den digitale revolution har været båret af løfter om demokratisering og frigørelse. Men virkeligheden er blevet en anden. Det sociale kreditsystem, som er under udvikling i Kina, står som skræmmeeksempel på en statsmagt, der anvender de nyeste teknologier til at virkeliggøre en social kontrol af borgerne uden fortilfælde. Men Kina er ikke alene. I USA er der åbnet nye markeder for digital overvågning, adfærdspåvirkning og datahandel, som truer friheden, hvis ikke de kommercielle teknologigiganter møder modstand fra befolkning og politikere. Og i Danmark har vi så travlt med at vinde digitaliseringskapløbet, at borgernes retsstilling, tillid og demokrati er under pres. I sin bog 'Digital totalitarisme' (Informations Forlag, 2019), som forelæsningerne er baseret på, stiller filosof Mads Vestergaard skarpt på den mørke side af den digitale revolution. Kun hvis vi kender truslerne mod det frie og demokratiske samfund, kan vi bekæmpe dem. Som deltager vil du få tilsendt et link med rabat på bogen 'Digital totalitarisme'.

Holdnr: 2021-035
Mads Vestergaard, ph.d.-studerende i filosofi, Københavns Universitet
Dato: Torsdag 19/11
Tid: 17.30-21.15
Pris: 355 kr. Studerende: 205 kr.
Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

SILKEVEJEN – DENGANG OG I DAG

Helt fra oldtiden og frem til det 14. århundrede var Silkevejen hovedfærdselsåren mellem Europa og Asien. Igennem århundreder mødtes befolkninger, kulturer, religioner og kontinenter på vejen. På trods af at regionen har spillet en nøglerolle i verdenshistorien, har den længe været overset. Men med Peter Frankopans udgivelse af 'Silkevejene' og Kinas planer om en ny silkevej har regionen fået fornyet opmærksomhed. Kina har nemlig store udenrigspolitiske ambitioner langs den gamle Silkevej og langt udover denne med et globalt net af silkeveje. Med strategien 'One Belt, One Road' er Kina i gang med at skabe nye handelsveje og økonomiske korridorer omkring kritisk infrastruktur fra Kina til alle andre kontinenter. Få en introduktion til Silkevejens historie, og bliv klogere på præsident Xi Jinpings ambitiøse planer i dag.

Program
10.00-12.00 Silkevejens historie. Søren Bonde, cand.mag., eventyrer og rejseleder
12.45-14.15 'Belt and Road Initiative'. Kinas nye silkeveje. Clemens Stubbe Østergaard, lektor emeritus i statskundskab, Aarhus Universitet
14.30-16.00 Ad Silkevejen ind i Europa: Kinas økonomiske og politiske investeringer i Europa. Mette Thunø, lektor i kinastudier, Aarhus Universitet

Holdnr: 2021-111
Dato: Lørdag 5/12
Tid: 10.00-16.00
Pris: 475 kr. Studerende: 265 kr.
Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

SUNDHEDSVÆSENET EFTER COVID-19

Coronakrisen har vendt op og ned på mange ting. Vores sundhedsvæsen er blevet testet som aldrig før, og effekterne af krisen skal vi leve med i årevis. Vi har også lært meget nyt. Diskussionen om fremtidens sundhedsvæsen er mere aktuel end nogensinde og må nu ses i et nyt lys. Hvad har vi lært? Kan vores sundhedsvæsen stå distancen? Hvordan skal og kan der prioriteres i fremtiden? Hvilken struktur giver danskerne den bedste sundhed, og hvad vil vi betale for det? Kjeld Møller Pedersen tager temperaturen på vores sundhedsvæsen og stiller skarpt på en række af de mest centrale udfordringer.

Holdnr: 2021-118
Kjeld Møller Pedersen, professor i sundhedsøkonomi, Syddansk Universitet
Dato: Mandag 7/12
Tid: 17.30-21.15
Pris: 355 kr. Studerende: 205 kr.
Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

Natur- og kulturhistoriske rejser i 2021

Kunst og musik i Wien

Tag med på en enestående kunst- og musikrejse til Østrigs historiske hovedstad, Wien. Byen bliver kaldt for musikkens verdenshovedstad. I mere end 3 århundreder har den været det absolutte centrum for den europæiske musikkultur. Mozart var her; Schubert, Brahms og Mahler var her. Byen har fra kejsertiden den gamle opera, i dag kaldet Wiener Staatsoper. Desuden flere prominente symfoniorkestre, først og fremmest Wiener Philharmonikerne. Vi skal opleve en opera i Staatsoper og en koncert i Musikvereins Goldene Saal med Wiener Symphoniker Orchestra. Rejsen byder på en lang række kunstoplevelser. Vi skal besøge museer som fx Museum Belvedere, Museum Hundertwasser og det fantastiske museum Albertina.

Rejseledere: Musikhistoriker, organist Rolf Ruggaard og cand. mag., kunsthistoriker Maria Stensgård.
Tid: April / Maj 2021. 4 dage.
Ophold: 3 nætter på 4-stjernet hotel centralt i Wien. Flyrejse med afgang fra Aalborg via København.
Vejl. pris: Kr. 11.595.
Teknisk arrangør: Nilles Rejser.

Det sydvestlige Canada/British Columbia med Vancouver Island

De canadiske Rocky Mountains udgør den nordlige del af en af verdens mægtigste bjergkæder, der fra Alaska løber hele vejen ned til sydspidsen af Sydamerika. Vilde bjerglandskaber med høje tinder, gletchersøer, kløfter, vandløb samt store skovområder. Derudover rummer Canada en biodiversitet, som giver plads til en stor rigdom af fuglearter samt adskillige arter af store pattedyr. Landets planteverden er ligeledes enestående, domineret af talrige arter af såvel karplanter som af sporeplanter. Alle livsformer har udspring i den betydelige geologiske, landskabelige og klimatiske forskelligartethed, som er en del af Canadas særkende.

Rejseledere: Botaniker, naturvejleder Flemming Thorning-Lund samt gæsterejseleder, ornitolog Carlo Chr. Pedersen.
Tid: Maj/juni 2021. 16 dage.
Vejl. pris: Kr. 27.550.
Arrangør: Eksternt rejsebureau

Salamanca og Avila i Nordspanien

På rejsen besøges provinserne Salamanca og Avila i Regionen Castilla y León i det nordlige Spanien, der landskabeligt udgøres af højsletter, afbrudt af en række bjergmassiver. Salamanca provinsen ligger på det vestlige hjørne af det vidtstrakte Castilianske Plateau. Vintrene er kølige og somrene varme til meget varme. Ved forårstide (april-maj) er landskabet præget af en yppig flora. Såvel insekt- som fuglelivet er overvældende artsrigt. Floraen på den Iberiske Halvø er særdeles artsrig og takket være relativ lang tids isolation, rummer den talrige endemer. Store dele af 'La Meseta' henligger uopdyrket med muligheder for store naturoplevelser. På rejsen besøges bl.a. de højest beliggende områder af 'La Meseta' helt op til 2.000 meter over havet.

Rejseledere: Botaniker, naturvejleder Flemming Thorning-Lund samt gæsterejseleder, billedkunstner og ornitolog Vega Bermejo.
Tid: April 2021. 10 dage.
Vejl. pris: Kr. 17.950.
Arrangør: Eksternt rejsebureau

Færøerne – et enestående Nordatlantisk ørige

Kultur- og naturrejse, hvor lokale kunstnere (malere og forfattere) vil medvirke. Undervejs når vi vidt omkring fra den nordligst beliggende bygd, Gjógv på Oysteroy til 'Akraberg' på sydspidsen af Suduroy. På rejsen vil ørigets natur og landskab blive vægtet på lige fod med den rige kulturhistorie, som igennem generationer har sat dybe spor i den færøske folkesjæl. Færøernes landskabelige særkende er dets ældgamle vulkanlandskab, som blev 'grundlagt' for mellem 50 og 60 millioner år siden. Under opholdet i Tórshavn vil vi møde flere af Færøernes mest kendte kunstnere og forfattere, som vil berette om deres arbejde. Der bliver mulighed for at få indblik i den færøske kunstscene, med besøg, på bl.a. Færøernes Kunstmuseum, Nordens Hus og Bank Nordisk' omfattende kunstsamling.

Rejseledere: Botaniker, naturvejleder Flemming Thorning-Lund samt gæsterejseleder, grafiker Jan Andersson, 'Steinprint'.
Tid: August 2021. 10 dage.
Vejl. pris: Oplyses senere
Arrangør: Eksternt rejsebureau

Information om rejser og tilmelding:

Folkeuniversitetet i Aalborg
www.fuaalborg.dk
Tlf. 98167500
Mail: info@fuaalborg.dk

Natur og univers

STJERNEHIMLEN FOR FODGÆNGERE

Historien om prinsesse Andromeda og helten Perseus knytter sig til efterårets stjernehimmel. I denne forelæsningsrække får du historien fortalt, og vi gennemgår også de andre aktuelle stjernebilleder på himlen. Desuden kan du lære, hvordan du finder stjernebillederne på himlen. Ole J. Knudsen fra Stellar Astrophysics Centre på Aarhus Universitet gennemgår himmelmekanikken, årets gang på himlen og det drejelige stjernekort (som du kan købe ved forelæsningerne). Vi tager også en kulturastronomisk afstikker til stjernebilledernes og stjernenavnenes historie, og vi kigger på stjerner udenfor på efterårshimlen, hvis vi er heldige med vejret. Maks. 30 deltagere.

Holdnr: 2021-095
Ole J. Knudsen, BSc i fysik og astronomi, Aarhus Universitet
Dato: 4 mandage, start 19/10
Tid: 18.45-20.30
Pris: 635 kr.
Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

GRØNLAND

Grønland er en verden for sig. Isbjerge og indlandsis præger den grønlandske natur. Kolossale isbjerge i blåt og hvidt og i fantastiske former flyder i det dybblå hav. Indlandsisen - en helt ufattelig kappe af kilometer tyk is, der virker stivnet og fastlåst, men en bragen og knagen afslører, at også her er der bevægelse og forandring. Men Grønland er også grønne fjelde med en pragt af vilde blomster, lange fjorde, stejle klipper, bjerge, varme kilder og en himmel, uendelig høj og en luft så skærende ren. Under den korte og intense arktiske sommer prydes fjeldlandskaberne af et væld af farver fra blomster, urter, mos og lyng. Grønland rummer samtidig en stor rigdom af spændende dyrearter, der alle har tilpasset sig det arktiske klima både på land og i havet. I Grønland er der 9 landpattedyr, 60 ynglende fuglearter, 15 hvalarter, 7 sælarter og ca. 500 blomstrende plantearter. På temadagen ser vi på, hvordan de grønlandske dyr og planter har tilpasset sig til det barske arktiske miljø, men også hvordan de er sårbare over for menneskelige påvirkninger, bl.a. i form af jagt, forurening og klimaændringer.

Holdnr: 2021-135
Uwe Lindholdt, biolog
Dato: Lørdag 31/10
Tid: 10.15-16.15
Pris: 475 kr. Studerende: 265 kr.
Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

Tilmeld dig
på hjemmesiden
fuodense.dk

DE FYNSKE LANDSKABER

Dannelsen af landskaberne på Fyn rækker langt tilbage i tiden og fortæller om en periode, hvor global opvarmning og drivhuseffekt gik helt amok. Og om andre tider, hvor Fyn mest mindede om Gatorland i Florida eller Mississippa-deltaet. Mange af de mest voldsomme geologiske processer fandt sted under de forskellige istider mellem 2.6 millioner og 11.700 år før nu. Istiderne blev afløst af den nuværende varmetid (Holocæn), hvor de nuværende kulturlandskaber og de umådeligt varierede kystlandskaber blev endeligt udformet. Både det sydfynske øhav, Hindsholm og Odense Fjord er internationalt vigtige både som naturområder og studieområder, bl.a. for dannelsen af de såkaldt marine forlande. Perioden Holocæn er også kaldet Anthropocæn efter de tydelige sammenhænge mellem mennesker og landskaber, fx i inddigninger (landskabsretableringer), bebyggelsesmønstre, placeringen af vikingetidsborge og handelspladser. En del af kurset foregår som kortstudier, hvor deltagerne træner i at aflæse udviklingen i landskabet ud fra gamle og nyere kort.

Holdnr: 2021-097
Palle Gravesen, seniorforsker, geolog
Dato: Lørdag 14/11 og søndag 15/11
Tid: 10.00-16.00
Pris: 795 kr. Studerende: 745 kr.
Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

ABEN DER BLEV VERDENS HERRE

De seneste 150 år har forskere søgt efter sandheden om det første menneske. Men med syv millioner års historie, og et utal af tidligere menneskearter, kan man kun opstille sandsynlige forløb. Denne dag ser vi nærmere på menneskets evolution. For hvordan endte en abe med at blive verdens hersker? Hvordan kortlægger vi menneskets historie ud fra arkæologiske fund? Og hvad betyder nye fund for fortællingen? Bliv klogere på menneskets evolution, udvandringen fra Afrika til resten af verden, og hvordan mennesket udviklede sig til at blive et tobenet, skaldet og tænkende væsen. Vi kommer også omkring det sociale menneske, sprog, landbrug, beherskelse af ilden og tæmningen af vilde dyr, som fx ulven. Undervisningen tager udgangspunkt i udgivelsen 'Evolutionens menneske – menneskets evolution' (Aarhus Universitetsforlag). Du kan købe bogen med 35% rabat ved at bruge koden FU659, når du bestiller bogen her: https://unipress.dk/

Holdnr: 2021-109
Ole Høiris, docent, Aarhus Universitet, **Peter K.A. Jensen,** klinisk lektor i human genetik og overlæge, Aarhus Universitet
Dato: Lørdag 21/11
Tid: 10.45-16.45
Pris: 475 kr. Studerende: 265 kr.
Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

TROR VI PÅ LIV I DET YDRE RUM?

Myldrer det med liv i rummet, eller er vi enestående? Astronomerne regner med at finde spor af liv inden for de næste 5 år – hvis det ellers eksisterer. Det vil have stor videnskabelig betydning at finde liv derude, men det har også konsekvenser at få afklaring på, om vi er alene eller ej. I utallige af verdens religioner har man anbragt sin gud eller sine guder oppe på himlen eller ude i rummet. Er troen på intelligent liv i det ydre rum den nye religion? Hvor mange tror, og hvad tror de på? Er aliens i nedfaldne UFO'er i virkeligheden guderne, som er nedsteget til Jorden? Og hvor går grænsen imellem religion og vanvid?

Holdnr: 2111-016
Ole J. Knudsen, BSc i fysik og astronomi, Aarhus Universitet, **Katrine Rønne Nikolajsen,** cand.mag. i religion og historie
Dato: Tirsdag 2/3
Tid: 17.30-21.15
Pris: 355 kr. Studerende: 205 kr.
Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

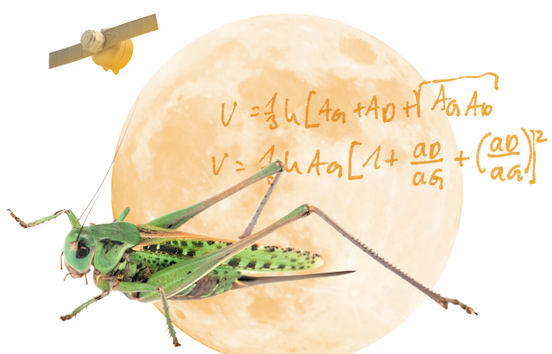

Vil du vide mere om EU og Europa?

Kom til foredrag med Folkeuniversitetets forening **Europa***nu. Med afsæt i aktuel forskning kommer du tættere på begivenhederne i Europa – dengang og i dag.*

Europa & cocktalis: Kan EU redde klimaet?

Klimaet er under ekstrem forandring. Konsekvenserne heraf er mange, og de berører hele klodens befolkning. Klimaforandringerne vil derfor i høj grad komme til at forme den internationale politik og herunder den europæiske politik i fremtiden. Men hvilke konsekvenser kan klimaforandringerne egentligt få for Europa? Hvordan håndterer EU klimakrisen? Og hvilke udfordringer står Europa og EU overfor i fremtiden? Mød Jens Ladefoged Mortensen, lektor i statskundskab ved Københavns Universitet, og bliv klogere på, om EU kan redde klimaet. Til arrangementet serverer vi en stærk cocktail, du kan styrke dig på til den videre kamp for klimaet.

Holdnr: 2021-174
Dato: 1 onsdag, 28/10, kl. 19.00-20.30
Pris: Gratis, men tilmelding påkrævet
Sted: Studenterbaren 'Nedenunder', SDU Odense, Campusvej 55, 5230 Odense M
Underviser: Jens Ladefoged Mortensen, Lektor, ph.d., Københavns Universitet

Året, der gik i Europa

Der har været nok at tage fat på for medlemmerne, kommissærerne og lederne i EU's maskinrum i år. EU's idealer bliver fortsat udfordret af østeuropæiske lande, de ambitiøse klimamål skal indfris, Storbritanniens og EU's fremtidige forhold skal forhandles på plads. Det samme skal EU's syvårsbudget. Og så skal EU og de europæiske medlemslande komme godt ud på den anden side af corona-pandemien. Kom med, når Europa i 2020 sættes i relief. Hvilke begivenheder var mest skelsættende? Og hvad vil komme til at præge 2021? Aftenen rundes af med en tale til Europa af forfatter og debattør Carsten Jensen.

19.00: **Velkomst.** DR's udlandsredaktør Sanne Gram Fadel
19.05: **State of the Union.** Derek Beach, professor i statskundskab, Aarhus Universitet
19.40: **Pause**
20.00: **Et kig mod 2021.** Sanne Gram Fadel i samtale med Karin Axelsson, EU-analytiker på P1 Morgen og Orientering, og Claus Kragh, Europaredaktør fra Mandag Morgen.
20.30: **Spørgsmål og debat**
20.45: **En tale til Europa.** Carsten Jensen, forfatter og debattør
20.55: **Tak for i aften.**

Holdnr: 2021-176
Dato: 1 tirsdag, 1/12, kl. 19.00-21.00
Pris: Gratis, men tilmelding påkrævet.
Sted: Kulturmaskinen, Magasinet, Farvergården 19, 5000 Odense C

Læs mere om foreningen og arrangementerne her: fuau.dk/europa-nu
Følg foreningen på Facebook: facebook.com/europanu

Arrangementerne og artiklen realiseres med støtte fra Europa-Nævnet.

EUROPA nævnet Europa*nu*

Når EU er i krise, går det uformelle arbejde i gang

Under internationale kriser beskyldes EU ofte i medierne for at gøre for lidt og for sent, men det er, fordi journalisterne kigger de forkerte steder, mener professor Derek Beach, Aarhus Universitet. Faktisk har EU opbygget en effektiv, men uformel krisehåndtering.

Af Jonna Toft, journalist

'Chefsache', kalder den tyske forbundskansler Angela Merkel de virkelig store sager i EU. Dem, der er så vigtige og politisk ømtålelige, at de ikke kan overlades til landenes ministre, men må forhandles af statsledere. Ellers kan der ikke indgås de nødvendige kompromisser.

"Coronakrisen, og før den flygtningekrisen og finanskrisen, er 'chefsache'. Så træder det almindelige forhandlingssystem tilbage, og et uformelt samarbejde mellem ekspertembedsmænd sættes i gang, fordi der er et tvingende behov for at finde løsninger," fortæller Derek Beach, professor i statskundskab på Aarhus Universitet med speciale i EU-samarbejde.

"Mediernes billede af, at EU ikke kan træffe hurtige, ambitiøse beslutninger, men hjælper 'for lidt og for sent', er misvisende. Der bliver faktisk indgået ambitiøse aftaler om store hjælpeprogrammer," siger Derek Beach.

"Journalisterne og kommentatorerne kigger det forkerte sted hen for at se handling, nemlig på EU-topmøderne. Men den uformelle krisehåndtering foregår andre steder. Den er centreret omkring Det Europæiske Råds formand, nu Charles Michel, og tidligere Herman van Rompuy."

Statslederne giver mandat til formanden: Find en løsning

"Normalt er sagsgangen i EU sådan, at Europa-Kommissionen bringer forslag op i Ministerrådet. Men når det gælder 'chefsache', er ministrene fra de forskellige lande for bundet af deres mandat hjemmefra til reelt at kunne forhandle. Så det bliver ineffektivt. Derfor har man fundet en smart løsning," fortæller han.

"Statslederne er ofte enige om de overordnede principper, fx: Vi ønsker en hjælpefond. Så giver de formanden for Det Europæiske Råd mandat til at finde en løsning i samarbejde med den ekspertise, der findes i bl.a. Kommissionen og Ministerrådets sekretariat. Det bliver altså en gruppe af højtstående embedsmænd, der arbejder sig frem til en løsning. De er ikke bundet af nationale hensyn og kan derfor tænke mere frit," forklarer han.

Derek Beach

- Professor i statskundskab på Aarhus BSS, Aarhus Universitet. Forsker i EU-samarbejde, vælgeradfærd og forskningsmetoder til at undersøge processer.
- Opvokset i Florida og Alaska, USA. Kom til Danmark via et udvekslingsophold på Skive Gymnasium og et ophold på Krabbesholm Højskole. Har boet i landet siden 1991.
- 49 år. Bor i Åbyhøj med sin kone og et af de to næsten voksne børn.
- Har modtaget 4,5 mio. fra Danmarks Frie Forskningsfond til at undersøge EU's håndtering af COVID-19-pandemien.

"Det uformelle krisehåndteringssystem gør det muligt at nå frem til mere vidtgående løsninger end dem, der ville blive lavet med EU's normale maskineri."

Derek Beach, professor i statskundskab, Aarhus Universitet

Finder mere vidtgående løsninger

De første skridt i udviklingen af EU's uformelle krisehåndtering blev taget under finanskrisen, der blev til en eurokrise i 2010-2012. Det var nødvendigt at støtte gældsplagede lande som Grækenland, hvis ikke euroen skulle bryde sammen. Men det var politisk følsomt i mange af de rige lande.

"Havde man overladt forhandlingerne til ministre og deres embedsmænd, ville slaget være tabt på forhånd, for ministrene har ikke den politiske pondus til at fravige de nationale standpunkter. Der skulle en chef til, en statsleder. Det uformelle krisehåndteringssystem gør det muligt at nå frem til mere vidtgående løsninger end dem, der ville blive lavet med EU's normale maskineri," siger han og forklarer, at det uformelle krisehåndteringssystem gjorde EU's statsledere i stand til i finanskrisen at skabe den fælles redningsfond ESM og bankunionen, og i flygtningekrisen at skabe migrantaftalen mellem EU og Tyrkiet.

Coronakrise viser behov for koordinering

Erfaringerne blev brugt under coronakrisen, men pandemien er markant anderledes end de andre kriser, fordi sundhedspolitik er et nationalt anliggende, så EU har ikke særlige kompetencer på det felt.

"Coronakrisen har vist, at der er brug for mere samordning og koordinering på sundhedsområdet i EU, så vi fx opgør antallet af smittede og syge på samme måde. Der er også brug for et fælles beredskab og måske strategiske EU-lagre," siger Derek Beach.

Krop og psykologi

SPIS BLODTRYKKET NED PÅ 14 DAGE

Hver femte voksne dansker har forhøjet blodtryk. Næsten lige så mange har problemer med kolesterol. Forhøjet blodtryk kaldes også "den stille dræber" og kan med tiden få fatale konsekvenser. Heldigvis kan du selv gøre meget for at få tallene ned, så du kan bruge mindre medicin, måske endda helt undvære pillerne. Din mad er helt afgørende. Læge Jerk W. Langer præsenterer en måde "at spise blodtrykket ned", der i forhold til typisk dansk mad både kan forebygge, behandle og sommetider endda helbrede forhøjet blodtryk. I foredraget præsenterer Jerk Langer principperne og forskningen bag de sunde spisevaner. Undervejs kommer du op at stå, får mange praktiske råd, et par gode grin, et venligt skub bagi samt god mulighed for at stille spørgsmål.

Holdnr: 2021-014
Jerk W. Langer, læge og forfatter
Dato: Tirsdag 8/9
Tid: 18.15-20.00
Pris: 195 kr. Studerende: 145 kr.
Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

GÅ DIG KLOG: NATUREN SOM TERAPI

Tag med på en gåtur i Munke Mose, hvor vi undersøger hemmelighederne bag naturens helbredende kræfter. Naturvejleder og ph.d.-studerende i psykologi Simon Høegmark giver undervejs naturvidenskabelige, psykologiske og filosofiske forklaringer på, hvordan naturen kan helbrede os både fysisk og mentalt. F.eks er naturen i kombination med åndedræt og opmærksomhedstræning det bedste våben, vi har mod stress. Naturen kan hjælpe os med at skabe balance i sindet og øger kropsbevisheden. Der vil på turen også indgå praktiske øvelser, som man selv kan arbejde videre med. Simon Høegmark er medforfatter til bogen 'Vi er natur' om naturens særlige evne til at helbrede krop og sind. Bogen kan købes på muusmann-forlag.dk. Husk fornuftigt fodtøj. Maks 25 deltagere.

Holdnr: 2021-076
Simon Høegmark, ph.d.-studerende i psykologi og naturvejleder, Syddansk Universitet
Dato: Mandag 21/9
Tid: 14.00-16.00
Pris: 235 kr.
Sted: Munke Mose, 5000 Odense C. Nøjagtigt mødested annonceres senere.

POSITIV PSYKOLOGI I HVERDAGEN

Der vil altid eksistere dårligdomme og udfordrende situationer i hverdagen, som kan optage vores tanker negativt, dræne os for energi og få os til at miste overblikket. Men man kan gøre meget for at forebygge det ved at prioritere dét, der gør livet værd at leve – også når man møder modgang. Positiv psykologi er en nyere gren af psykologien, som fokuserer på, hvordan man kan trives og fungere godt i hverdagen, uanset om man er på arbejde eller har fri. Positiv psykologi er opstået, fordi man inden for psykologien i mange år har haft et dominerende fokus på behandling frem for forebyggelse – af fx stress og psykiske sygdomme. Bliv introduceret til den positive psykologis teorier og metoder, og få indblik i, hvordan positiv psykologi både kan bruges til at forebygge problemer og til at gøre hverdagen mere interessant.

21/09 **Introduktion til den positive psykologi.** Hans Henrik Knoop, lektor i psykologi, Aarhus Universitet samt ekstraordinær professor, North-West University, SA
28/09 **Flow i hverdagen.** Frans Ørsted Andersen, lektor i uddannelsesforskning, Aarhus Universitet
05/10 **Positive emotioner: Karakteristika og effekter.** Simon Nørby, lektor i kognitionspsykologi, Aarhus Universitet
19/10 **Mental robusthed i hverdagen.** Ida Thrane Hertz, cand.mag. i psykologi og kommunikation, chefkonsulent, Center for Mental Robusthed

Holdnr: 2021-077
Dato: 4 mandage, start 21/9
Tid: 18.30-20.15
Pris: 595 kr. Studerende: 325 kr.
Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

SKÆRP DINE SANSER

Se, hør, duft, smag og føl. Vi oplever verden gennem vores sanser, som dagligt bombarderes med tusindvis af forskellige informationer. Sanserne bliver udfordret og stimuleret som aldrig før. Men hvordan fungerer sanserne egentlig? Og hvordan kan vi komme mere i kontakt med de sanser, vi måske ikke bruger så ofte? En duft af vin eller lavendel kan medføre glæde. Men en duft kan også få et menneske til at huske ting, som det måske lykkeligt har fortrængt. Vi er dybt afhængige af vores sanser, og når noget ændres eller går galt i sanseprocessen, kan det derfor også have vidtrækkende konsekvenser for vores liv. Få skærpet dine sanser, når to eksperter gør dig lidt klogere på kroppens sanseorganer og hjernens sansefunktioner.

Holdnr: 2021-144
Jakob Christensen-Dalsgaard, lektor i biologi, Syddansk Universitet, **Åsa Fex Svenningsen,** lektor i neurobiologi, Syddansk Universitet
Dato: Lørdag 26/9
Tid: 10.15-14.15
Pris: 355 kr. Studerende: 205 kr.
Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

ALT HVAD DU BØR VIDE OM COLLAGEN: HUD, LED, KNOGLER, MUSKLER OG FORDØJELSE

Collagen holder sammen på kroppen: Knogler, led, sener, brusk, blodkar og organer. Men med alderen danner vi mindre collagen. Mad med collagen er med til at forsinke og modvirke aldersforandringer, holde leddene smidige og knoglerne stærke, bevare hudens fasthed og fugt, forbedre restitution efter træning, hjælpe vægttab på vej og gavne tarmflora og fordøjelse. Jerk W. Langer har netop skrevet den første danske guide, til hvordan du får masser af collagen med de lækreste opskrifter. I foredraget fortæller Jerk om de seneste resultater fra forskningens spydspidser verden over. Du får praktiske råd til at komme i gang med at indbygge collagen i anti-inflammatorisk kost. Det bliver både oplysende, underholdende og inspirerende. Undervejs får du mange praktiske råd, et par gode grin, samt venlige puf bagi. Her får du reel viden og konkrete løsninger, samt lejlighed til at stille alle de spørgsmål, du vil. Jerk W. Langer er læge og forfatter til en række sundhedsbøger, bl.a. '21 helbredende dage med anti-inflammatorisk kost' og 'Sundt blodtryk på 14 dage'. Han er aktuel med bogen 'Collagen – Stærk, sund og smertefri', der udkom i april 2020. Jerk var den første i Danmark til at fortælle om anti-inflammatorisk kost og videreudvikler principperne i takt med ny forskning.

Holdnr: 2021-026
Jerk W. Langer, læge og forfatter
Dato: Onsdag 7/10
Tid: 18.15-20.00
Pris: 195 kr. Studerende: 145 kr.
Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

HJERNEMAD

Kan vi spise os til et bedre mentalt helbred? Hjernemad er et ord, der er dukket op i det offentlige rum. Det viser en vigtig sammenhæng mellem hjerne, kost, mave og tarme, som tidligere har været overset. Vi ved det alle sammen godt – det vi spiser, påvirker vores fysiske og psykiske sundhed, men det har ikke altid været en selvfølge, og vi glemmer det tit i hverdagen. Men hvordan påvirker kosten rent faktisk vores hjerne? Er der nogle særlige fødevarer, der egner sig godt til at give vores hjerne energi? Hvad er sammenhængen mellem tarmen og hjernen? Kan vi ændre vores sind gennem måden, vi spiser på? Kom og få svarene på de gådefulde sammenhænge mellem hjernen og mad, når ny viden bringes på banen af eksperter inden for området hjerne og mad.

27/10 **Introduktion til hjernen, og hvorfor den har brug for mad.** Per Bendix Jeppesen, lektor i endokrinologi, Aarhus Universitetshospital
03/11 **Tarmen – den tredje hjerne?** Anders Abildgaard, læge, ph.d., Institut for Klinisk Medicin, Aarhus Universitet
10/11 **Hjernekemi og spiseadfærd.** Jakob Linnet, dr.med., ph.d., cand. pscyh.aut., leder af klinik for ludomani og BED, Odense Universitetshospital
17/11 **Hjernens aldring – kan den påvirkes af det, vi spiser?** Morten Scheibye-Knudsen, læge, lektor i aldring, Center for Sund Aldring, Københavns Universitet
24/11 **Mindful spisning.** Niels Viggo Hansen, ph.d., filosof, fysiker. Forsker i mindfulness, Interacting Minds Center, Aarhus Universitet
01/12 **Toptrimmede tarme og tanker.** Mette Borre, klinisk diætist, Aarhus Universitetshospital

Holdnr: 2021-031
Dato: 6 tirsdage, start 27/10
Tid: 18.15-20.00
Pris: 795 kr. Studerende: 445 kr.
Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

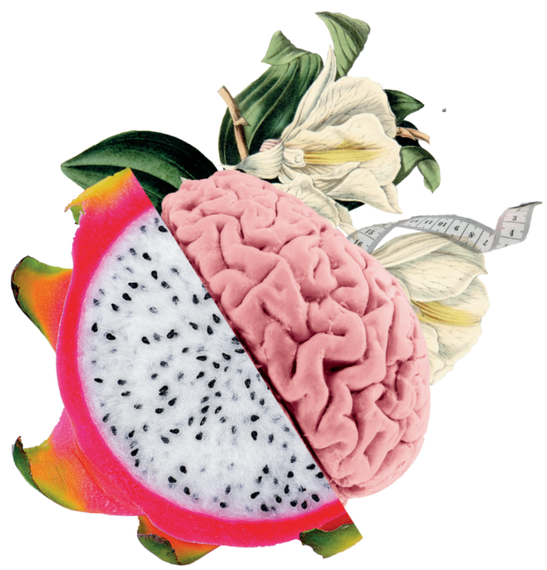

SLIP BEKYMRINGERNE

Hvad nu hvis det går galt? Hvad mente vedkommende med det? Er jeg mon god nok? Det er en udbredt opfattelse, at den bedste måde at takle kriser på, er ved at bearbejde dem. Vi taler, tænker og analyserer i et forsøg på at tømme rygsækken for dårlig bagage. Men psyken skal ikke betragtes som en rygsæk. Ifølge banebrydende ny forskning inden for metakognitiv terapi bør sindet i stedet betragtes som en si, hvor alt passerer, med mindre vi selv aktivt vælger at holde fast i det. Hvis vi bruger mange timer dagligt på at spekulere og bekymre os om, hvordan vi skal løse et problem, tapper vi os selv for energi og livsglæde. Vi bør i stedet fokusere på at tage styring med og begrænse vores tanker. Brug denne lørdag som en introduktion til metakognitiv terapi, og få øvelser til at arbejde med at løse konkrete bekymringer. Vi ser denne aften på den metakognitive metode, som blandt andet bogen 'Lev mere, tænk mindre' (Politikens forlag) er baseret på.

Holdnr: 2021-028
Michael Portz, psykolog og certificeret metakognitiv terapeut
Dato: Lørdag 24/10
Tid: 10.00-14.00
Pris: 355 kr. Studerende: 205 kr.
Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

STYRK DIT HELBRED MED KUNST OG KREATIVITET

Drømmer du om at lukke kunsten og kreativiteten ind i dit liv? Eller at genfinde dit kreative jeg? Og har du nogensinde spekuleret over, om din tur på kunstmuseet er andet end en dejlig luksus? Måske ligefrem gavnlig for dit helbred?Dagen giver dig indblik i, hvordan kunst og kreativitet kan dæmpe symptomer på stress, angst, depression og demens. Samtidig bliver du klogere på, hvorfor vi ofte anser kreativiteten som noget, der er forbeholdt de få, og hvordan du selv skaber de optimale rammer for at opleve følelsen af flow og livsglæde i det kreative.Gennem guidede kreative øvelser får du styrket dit kreative selvværd og får redskaber til, hvordan du kan omsætte din kreativitet til dit hverdagsliv og dermed bestyrke et aktivt, kreativt liv. ALLE er kreative. Blot er det nogle gange en kunst at finde vejen dertil.

Program
10.00-12.00: Oplæg ved Lærke Egefjord og Mette Møller (inkl. kaffepause)
12.45-15.00: Forskellige guidede kreative øvelser
15.15-16.00: Opsamling ved Lærke Egefjord og Mette Møller

Holdnr: 2021-039
Mette Møller, erhvervspsykolog og specialist i kreative processer, **Lærke Egefjord,** læge, forfatter og billedkunstner, Aarhus Universitet
Dato: Lørdag 14/11
Tid: 10.00-16.00
Pris: 475 kr. Studerende: 265 kr.
Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

KENDER DU EN PSYKOPAT?

De fleste af os vil nok mene, at vi ikke møder ret mange psykopater i hverdagen. Vi hører om dem i TV, eller fascineres af fiktive karakterer som Dr. Hannibal Lecter i 'Ondskabens øjne' eller Patrick Bateman i 'American Psycho'. Psykopater er bl.a. kendetegnet ved at være samvittighedsløse, manipulerende, charmerende og ofte aggressive. Men psykopati kan komme til udtryk i både større og mindre grad. I Danmark antager man, at der findes omkring 250.000 psykopater. Det betyder, at vi hver især kender én - måske to. Så hvad dækker begrebet egentlig over? Hvornår er man psykopat? Hvor møder man dem, og hvordan tackler man en psykopat? Denne aften vil Tine Wøbbe, der er chefpsykolog på Psykiatrisk Center Sct. Hans, stille skarpt på psykopati og føre os helt ind i psykopaters liv og tankegang. Undervisningen tager bl.a. afsæt i bogen 'Kort og godt om psykopati', der er på vej fra Dansk Psykologisk Forlag.

Holdnr: 2021-062
Tine Wøbbe, chefpsykolog ved Psykiatrisk Center Sct. Hans
Dato: Tirsdag 17/11
Tid: 17.00-21.00
Pris: 355 kr. Studerende: 205 kr.
Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

ALT HVAD DU BØR VIDE OM ANTI-INFLAMMATORISK LEVEVIS

Bliv inspireret af kloge valg i hverdagen uden løftede pegefingre. Se yngre ud. Smid overflødige kilo uden sult. Slip af med smerter. Få styr på blodsukker, gigt, hud, blodtryk, kolesterol, tarmflora og fordøjelse. Husk bedre. Få brug for mindre medicin. Lev længere og vær rask, glad og aktiv imens. Er du klar til den store forvandling? Det er aldrig for sent at hanke op i sit helbred. Tværtimod, siger læge og forfatter Jerk W. Langer, der har udviklet begrebet anti-inflammatorisk kost og denne dag viser dig, hvordan du gør med udgangspunkt i sin bog '21 helbredende dage med antiinflammatorisk kost'. Undervejs kommer du op at stå, får mange praktiske råd, et par gode grin, samt venlige puf bagi. Ingen tomme løfter eller alternativ snik-snak, men reel viden og konkrete løsninger, samt god lejlighed til at stille alle de spørgsmål, du vil.

Holdnr: 2021-016
Jerk W. Langer, læge og forfatter
Dato: Lørdag 28/11
Tid: 10.00-14.00
Pris: 355 kr. Studerende: 205 kr.
Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

Vov at vide!

Et kig ind i forskningens forunderlige verden

Vær med til november, når det traditionsrige Vov at vide! for syvende år i træk præsenterer nogle af landets mest excellente forskere. På én aften vil du komme vidt omkring i den fascinerende forskning, når fem forskere går på scenen og fortæller om deres unikke projekter. Læs mere på de følgende sider.

DANMARKS FRIE FORSKNINGSFOND

Danmarks Frie *Forskningsfond*

Originale forskningsidéer er med til at skabe ny viden og er fundamentet for fremtidens samfund. Hvert år udvælger og støtter Danmarks Frie Forskningsfond nogle af de mest originale forskningsidéer. Konkurrencen om midlerne er hård, og Sapere Aude forskningsledere er blandt de bedste, som får bevilling til projekter, der strækker sig over ca. 4 år.

Mød fem Sapere Aude *forskningsledere*

Du har mulighed for at opleve fem af de forskere, som hver især udøver banebrydende forskning.

Andreas Bandak fortæller om, hvilken betydning de mange virkeligheder, der præger syrernes opfattelse af den nuværende krig, kommer til at have for fremtiden.

Hør om **Ane Bærent Fiskers** arbejde med vacciner, og hvordan de kan være et skridt på vejen mod en generel bedre folkesundhed.

Vi retter blikket mod Grønland, og hvilke forestillinger der er om selvstændighed, i selskab med **Ulrik Pram Gad**. Er det et udviklingsland, en koloni, et arktisk selvstyre eller en velfærdsstat?

Søren Ulstrup arbejder med, hvad der sker med atomtynde materialers kvantetilstande, når de udsættes for strøm. Måske er det vejen til fremtidens superledere.

Planter er eksperter i at få væskestrømme til at løbe i den rigtige retning. **Kaare Hartvig Jensen** undersøger, hvad vi kan lære af planterne, når vi selv ønsker at skabe orden i kaos.

Danmarks Frie Forskningsfond

- Dækker alle videnskabelige hovedområder.
- Består af 75 rådsmedlemmer og 9 bestyrelsesmedlemmer, som udgør fundamentet og er udpeget på baggrund af deres høje faglige kompetence.
- Uddeler hvert år ca. 1 mia. kr. til forskning.
- Besøg dff.dk for mere information.
- Følg Danmarks Frie Forskningsfond på: LinkedIn

Professor Helene Helboe Pedersen på scenen til Vov at vide! i 2018. Foto: Søren Kjeldgaard

Vov at vide! Et kig ind i forskningens forunderlige verden

Holdnummer: 2021-437
Tid: 16/11, 1 mandag, kl. 19.00-21.10
Pris: 50 kr. inkl. et glas vin i pausen
Sted: Syddansk Universitet, lokale U45, Campusvej 55, 5230 Odense M

"Sapere Aude! Hav mod til at bruge din egen forstand!" Sådan lyder oplysningstidens mest kendte slogan formuleret af Immanuel Kant i 1783. Denne aften ser vi dog ikke på Kant, men kigger ud i fremtiden, når forskere præsenterer frontline-forskning. Hvert år støtter Danmarks Frie Forskningsfond nogle af de bedste forskere i Danmark. Støtten går til forskere, der står bag den mest originale og banebrydende forskning. Formålet er at sikre forskernes evne til at konkurrere internationalt og styrke den excellente forskning til gavn for samfundet som helhed. Vi har samlet et hold af disse forskere denne aften. Vi får et unikt indblik i menneskene bag tankerne og laver et nedslag i nogle vigtige spørgsmål inden for forskningens forunderlige verden – som den ser ud lige nu. Videnskabsjournalist Line Friis Frederiksen guider os igennem en aften med skarpe speedforedrag, samtaler og vin i den frie forsknings navn. Vov at vide!

Program for aftenen:

19.00: **VELKOMST.** Jesper Wengel, bestyrelsesmedlem i Danmarks Frie Forskningsfond og professor i fysik, kemi og farmaci, Syddansk Universitet og Line Friis Frederiksen, biolog og videnskabsjournalist

19.10: **Syrien i krig og fred – hvordan ser syrerne på sig selv i fremtiden?** Andreas Bandak, lektor i antropologi, Københavns Universitet

19.25: **Vaccinationer og folkesundhed – hvordan sikrer vi både beskyttelse mod sygdomme og bedre sundhed?** Ane Bærent Fisker, læge, lektor i folkesundhedsvidenskab, Syddansk Universitet

19.40: **På vej mod selvstændighed – hvor henter Grønland inspiration?** Ulrik Pram Gad, lektor i arktisk kultur og politik, Aalborg Universitet

19.55: **FORSKERSAMTALE.** Line Friis Frederiksen i samtale med Andreas Bandak, Ane Bærent Fisker og Ulrik Pram Gad

20.10: **PAUSE MED VIN**

20.30: **Kvantetilstande i atomtynde materialer – vejen til fremtidens superledere?** Søren Ulstrup, adjunkt i fysik og nanoteknologi, Aarhus Universitet

20.45: **En stikkende fornemmelse – kan brændenælden lære os at styre væskestrømme?** Kaare Hartvig Jensen, lektor i fysik, Danmarks Tekniske Universitet

21.00: **FORSKERSAMTALE.** Line Friis Frederiksen i samtale med Søren Ulstrup og Kaare Hartvig Jensen

21.10: **TAK FOR I AFTEN**

DANMARKS FRIE FORSKNINGSFOND

Kunst, arkitektur og design

BYVANDRING: H.C. ANDERSENS EVENTYR

Odense by ejer adskillige kunstneriske tolkninger af H.C. Andersens eventyr, deriblandt en del meget forskellige skulpturer, hvor hovedparten af dem er placeret i den indre by. Disse skulpturer er dagens emne. Undervejs på ruten rundt i bymidten vil vi se på den enkelte skulpturs æstetiske udtryk og hver kunstners måde at udtrykke sig på. Vi kigger på skulpturernes placering i gadebilledet, og den betydning de har for byen. Vi kigger også på, hvordan hver af kunstnerne forholder sig til sit H.C. Andersen-eventyr. Turen foregår til fods og starter ved skulpturen af H.C. Andersen på bænken på Sortebrødre Torv.

Holdnr: 2021-098
Birthe Svenstrup, kunsthistoriker
Dato: Mandag 14/9
Tid: 14.00-15.45
Pris: 240 kr.
Sted: Ved H.C. Andersen på bænken på Sortebrødre Torv, 5000 Odense C

Følg med på Facebook
facebook.com/fuodense

KUNSTØEN FYN RUNDT

Fire kunstmuseer – fire udstillinger – fire omvisninger: De fire fynske kunstmuseer Brandts, Johannes Larsen Museet, Faaborg Museum og CLAY Keramikmuseum byder i efteråret på store kunstoplevelser. Som deltager i forløbet 'Kunstøen Fyn rundt' kommer du tæt på udstillingerne og kunstnerne, når de museumsinspektører, der har arbejdet på udstillingen i månedsvis, giver en eksklusiv omvisning. OBS: Prisen er inklusiv entré til de udstillinger, der vises rundt i.

15/09 **Carl-Henning Pedersen – lerets billedmager.** Christina Rauh Oxbøll, museumsinspektør ved CLAY Keramikmuseum
Sted: Clay Keramikmuseum Danmark, Grimmerhus Kongebrovej 42

22/09 **Henrik Saxgren – Fra Tønder til Thule.** Jeppe Priess Gersbøll, museumsinspektør, Johannes Larsen Museet
Sted: Johannes Larsen Museet, Møllebakken 14

29/09 **Anna Syberg – øjeblikkets skønhed.** Sofie Olesdatter Bastiansen, museumsinspektør, Faaborg Museum
Sted: Faaborg Museum, Grønnegade 75

06/10 **Værkerne.** Ellen Egemose, museumsinspektør, Kunstmuseum Brandts
Sted: Kunstmuseum Brandts, Amfipladsen 7

Holdnr: 2021-123
Dato: 4 tirsdage, start 15/9
Tid: 14.00-15.45
Pris: 635 kr.
Sted: Se ovenfor

OPLEV KUNSTEN PÅ UNIVERSITETET

Siden SDU fik sit campus i 1970'erne med Knud Holschers strukturalistiske bygningsværk, har kunst været tænkt ind som en naturlig del af universitetets udtryk. Mest ikonisk i form af de mange værker af Jørn Larsen, der forekommer som en naturlig forlængelse af de oprindelige bygningers æstetik. Gennem en 50-årig periode er der imidlertid kommet mange kunstværker til, heriblandt egentlige hovedværker i dansk modernisme, fx Richard Mortensens store værk, der pryder en af universitetets indgange. Imidlertid vidner de mange nyere tilbygninger og kunstværker på campus dog om visse udfordringer, når man skal sammentænke kunst og arkitektur. Med den tekniske afdelings bygning fra 2011-2015 af C.F. Møller, som kan aflæses som en absolut modsætning til Holschers æstetik, kan man samlet set tale om SDU som et arkitektonisk og kunstnerisk spændingsfelt, som omvisningen til universitetets æstetiske hoved- og brændpunkter forhåbentlig vil vise.

Holdnr: 2021-086
Mogens Davidsen, lektor i litteratur, Syddansk Universitet
Dato: Onsdag 16/9
Tid: 18.15-20.00
Pris: 235 kr.
Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

DANSK KUNSTS KLASSIKERE

Få en introduktion til nogle af dansk kunsthistories højdepunkter. Fra Anna Anchers vidunderlige stoflige lys og sympatiske portrætter af håndarbejdende skikkelser til Michael Kviums gakkede 'idioter', uhyggelige køkkenscener og mange citroner. Hør også om Tal R's berømte 'Sex Shop', Bjørn Nørgaards smukke gobeliner på Christianborgs Slot, Olafur Eliassons regnbue over Aarhus og Poul Gernes koloristiske stil.

29/09 **Anna Ancher.** Lilian Munk Rösing, lektor i litteraturvidenskab, Københavns Universitet, kritiker for Politiken

06/10 **Poul Gernes.** Vibeke Sandby, mag.art. i kunsthistorie

20/10 **Bjørn Nørgaard.** Vibeke Sandby, mag.art. i kunsthistorie

27/10 **Olafur Eliasson.** Lisbeth Bonde, cand.mag. i kunsthistorie, forfatter og kunstkritiker

03/11 **Michael Kvium.** Anne Valbjørn Odgaard, cand.mag. i litteraturhistorie og religionsvidenskab

10/11 **Tal R.** Lisbeth Bonde, cand.mag. i kunsthistorie, forfatter og kunstkritiker

Holdnr: 2021-063
Dato: 6 tirsdage, start 29/9
Tid: 18.45-20.30
Pris: 795 kr. Studerende: 445 kr.
Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

40 IKONISKE FOTOGRAFIER

Mennesker husker i billeder, og vores visuelle hukommelse er nærmest uendelig. Gennem årene har vi set millioner af billeder – og så er der alligevel nogle af dem, der bliver hængende og bliver en del af vores eksistentielle beredskab. Dem kalder vi ikoner, og en meget stor del af dem er fotografier. I løbet af kun én aften vil Gunner Byskov, leder af fotografuddannelsen, præsentere jer for 40 af disse ikoniske fotografier, lige fra år 1840 og frem til vores årtusind, hvor han både vil fokusere på fotograferne, på de fotografiske kvaliteter og på den historie, der netop gør dem til noget særligt. Mød Newman, Capa, W. Eugene Smith, Weegee, Erik Refner, Marinus, Kevin Carter – og alle de andre!

Holdnr: 2021-065
Gunner Byskov, cand.mag. i dansk og kunsthistorie samt leder af fotografuddannelsen, Medieskolerne, Media College Denmark
Dato: Onsdag 30/9
Tid: 17.15-21.15
Pris: 355 kr. Studerende: 205 kr.
Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

RUNDT OM PORTRÆTTET

På denne temalørdag går vi i kødet på portrætgenren og undersøger portrætkategorier i form af tegninger, malerier, skulpturer og fotografier fra forskellige lande og perioder. Vi skal se på selvportrætter, hvor kunstnere som Michael Kvium og Francis Bacon både iscenesætter sig selv, men også kommenterer deres samtid eller selvportrættet som genre. Blandt andet vil vi zoome ind på den særlige kategori af selvportrætter, hvor kunstneren både fremstiller sig selv og samtidig parafraserer en anden kunstners værk. En anden kategori handler om kønsmanifestationer i portrætter, og her skal vi både se på Skagensmalere og De Unge Vilde, P.S. Krøyer, Marie Krøyer og Erik A. Frandsen: Er der nogle gennemgående symboler, der knytter sig til henholdsvis kvinden og manden? Og hvordan forandrer genrerne mande- og kvindeportrætter sig gennem tiden? Vi skal også se på kunstnere, der portrætterer deres egne børn, fra den danske guldaldermaler Constantin Hansen til den amerikanske fotograf Sally Mann. Hvilke egenskaber og symboler knytter sig til børn? Endelig skal vi se på, hvordan portrætgenren er blevet brugt til at cementere og diskutere magt. Her kommer vi både til at møde italienske renæssancekøbmænd og danske regenter, som de er malet af fx Bronzino i 1500-tallet og Niels Strøbek i slutningen af 1900-tallet. Vi skal også se nærmere på de portrætter, der siden begyndelsen af 1900-tallet er blevet malet af Danmarks afgående statsministre.

Holdnr: 2021-106
Kamma Overgaard Hansen, ph.d. i kunsthistorie
Dato: Lørdag 3/10
Tid: 10.15-16.15
Pris: 475 kr. Studerende: 265 kr.
Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

KVINDERNES KUNSTHISTORIE

Undersøgelser har gentagne gange vist, at kvindelige kunstnere er markant underrepræsenterede i den kanoniserede kunsthistorie, i kunstmuseernes samlinger, i udstillinger og på gallerierne. I dag er der et øget fokus på at skrive de mange betydningsfulde kvindelige kunstnere tilbage i kunsthistorien. På denne temalørdag ser vi nærmere på den kønsmæssige ubalance i kunstverdenen og undersøger, hvorfor kvindelige kunstnere historisk set ikke er blevet indkøbt, udstillet og kanoniseret – og stadig ikke bliver det – i samme grad som deres mandlige kolleger. Sammen kaster vi os over kvindernes kunsthistorie og ser nærmere på værker af nogle af kunsthistoriens kendte og i dag mere ukendte kvinder. Hovedvægten vil ligge på danske billedkunstnere som for eksempel Christine Løvmand, Anna Ancher, Anna Petersen, Bertha Wegmann, Kirsten Justesen og Ursula Reuter Christiansen.

Holdnr: 2021-149
Rikke Zinck Jensen, kunsthistoriker og tidl. museumsinspektør, Den Hirschsprungske Samling
Dato: Lørdag 24/10
Tid: 10.15-16.15
Pris: 475 kr. Studerende: 265 kr.
Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

HVAD ENHVER BØR VIDE OM BILLEDKUNST

Hvad er det egentlig, vi bør vide om billedkunst? Hvor mange kunstnere skal vi kende for at vide, hvad vi bør vide? Er målet at kunne score højt i Besserwisser eller Trivial Pursuit ved at kunne gætte en kendt kunstner? Eller er det i virkeligheden slet ikke et spørgsmål om bare at have præsentviden? Mag. art. i kunsthistorie Signe Jacobsen har mange års erfaring som museumsinspektør og kunstformidler. Hun perspektiverer ved denne temadag kunstens evne til at bevæge, gribe og til at give mening og dybde i tilværelsen. Forelæsningerne giver en forståelse af, hvad det er, alle bør vide om billedkunst for selv at få store oplevelser med kunsten, eller forstå, hvorfor andre får det.

Holdnr: 2021-074
Signe Jacobsen, kunsthistoriker
Dato: Lørdag 31/10
Tid: 11.00-14.30
Pris: 355 kr. Studerende: 205 kr.
Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

Tilmeld dig
på hjemmesiden
fuodense.dk

EUROPAS SKØNNESTE KIRKER – KUNST OG ARKITEKTUR

Denne lørdag præsenterer lektor emeritus i kunsthistorie Hans Jørgen Frederiksen et lille udvalg af de smukkeste og mest interessante kirker rundt om i Europa. Fra ganske små før-romanske kapeller i det nordspanske Asturien til mægtige gotiske katedraler i Frankrig, England og Italien. Interessen her samler sig om såvel arkitektur som billedkunst, ligesom vi undervejs ser på bygningernes symbolske betydningslag – det man kan kalde 'arkitekturikonologi'.

Holdnr: 2021-083
Hans Jørgen Frederiksen, lektor i kunsthistorie, Aarhus Universitet
Dato: Lørdag 21/11
Tid: 10.00-14.00
Pris: 355 kr. Studerende: 205 kr.
Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

DEN VESTLIGE KULTURS ARKITEKTURHISTORIE

Lektor på Arkitektskolen i Aarhus, Leif Høgfeldt Hansen, gennemgår væsentlige epoker i arkitekturhistorien fra de græske bysamfund, frem til samtidens globalisering. Tag med på en fascinerende rejse i den vestlige civilisations arkitekturhistorie, når der i to forelæsninger dykkes ned i bl.a. antikkens græske templer, middelalderens gotiske katedraler, renæssancens og klassicismens symmetriske bygningskunst og modernismens rationelle og rene formsprog. Fokus vil være på arkitekturens forhold til æstetiske, sociale og politiske samfundsforhold i den vestlige verden.

Holdnr: 2021-172
Leif Høgfeldt Hansen, lektor i arkitektur, Arkitektskolen Aarhus
Dato: Lørdag 28/11
Tid: 10.30-16.30
Pris: 475 kr. Studerende: 265 kr.
Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

MICHAEL KVIUM: NATUR OG SAMFUNDSKRITIK

Kunstneren Michael Kvium er kendt, elsket og hadet for sine forvrængede menneskefigurer og stærke symboler. Kviums kunst er imidlertid meget mere end dét: Fra midten af 1990'erne optræder mange flere dyr og naturelementer i Kviums værker, og i de senere år er der også føjet en markant samfundskritisk dimension til hans virke. På denne temalørdag fokuserer vi på naturen og samfundskritikken i Kviums kunst: Vi skal se på, hvilke dyr Kvium gengiver, og på den rolle, de spiller i værkernes fortællinger. Vi skal også bagom nogle af de senere års samfundskritiske og satiriske værker. For hvor 'naturlig' er egentlig den natur, vi møder hos Kvium? Og hvad er det for en verdensorden, Kvium kommenterer med sin kunst?

Holdnr: 2111-004
Kamma Overgaard Hansen, ph.d. i kunsthistorie
Dato: Lørdag 6/2
Tid: 10.00-14.00
Pris: 355 kr. Studerende: 205 kr.
Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

Foto: unsplash.com

SDU skal sikre rent drikkevand i Indien

Indien tørster. Næsten halvdelen af befolkningen risikerer at blive ramt af vandmangel. Den indiske regering er derfor ved at udrulle en storslået vandplan, som forskere i miljøteknologi skal hjælpe med at føre ud i livet.

Af Birgitte Dalgaard, bird@tek.sdu.dk

600 millioner indere risikerer at blive ramt af vandmangel, og otte millioner børn er i umiddelbar sundhedsfare på grund af dårlig vandforsyning, står der i den årlige vandrapport, Composite Water, som den indiske regering står bag.

Men nu har den indiske regering søsat omfattende initiativer, som skal sikre inderne rent drikkevand. Initiativer, som forskere i miljøteknologi fra Syddansk Universitet skal hjælpe med at føre ud i livet.

Blandt andet har regeringen ambitioner om, at alle husstande i Indien skal have adgang til drikkevand og toilet. Det er ambitiøst, eftersom cirka 82 procent af husene i landdistrikterne ikke har indlagt vand.

Bruger dobbelt så meget vand

– Kvinderne bruger halve dage på at hente vand, så det vil betyde enormt meget for hele levestandarden og samfundsudviklingen, hvis kvinderne fik frigivet den tid, siger professor og institutleder Jens Ejbye Schmidt fra Institut for Kemi-, Bio- og Miljøteknologi.

Han er hjemvendt fra Delhi efter at have underskrevet en hensigtserklæring, hvor SDU skal yde ekspertbistand i forbindelse med, at den indiske regering udruller den ambitiøse vandplan.

Nogle af de lavest hængende frugter er at sætte ind med vandbesparende teknologier. For mens en dansker i gennemsnit kan nøjes med at bruge 100 liter vand om dagen, bruger en inder omkring 200 liter.

– Vandet fossede mildest talt ud af hotellets bruser i Delhi. Det vil vi aldrig opleve i Danmark. Men når jeg fortæller, at danskerne begyndte at spare på vandet efter indførelse af vandafgifter, siger inderne "det kommer ikke til at ske", understreger Jens Ejbye Schmidt:

– Der er store kulturforskelle, og meget handler også om oplysning, men miljøproblemerne i Indien er så massive og komplekse. Mængden af grundvand falder, og floderne er møgbeskidte; det skal angribes fra mange forskellige fronter.

Rensningsanlæg skaber energi

For forskerne på SDU handler det om at få inderne til at forstå sammenhængen mellem energi- og vandsektoren. Indien renser kun 30 procent af spildevandet. I Danmark er rensningsanlæggene lysår foran. De ikke blot renser spildevandet, de skaber også energi ud af spildevandets slam.

– Det er klart, at hvis vi kan vise inderne, at det ikke kun gavner miljøet, men også er en økonomisk god forretning at rense spildevandet med de nyeste teknologier, så bliver de meget interesserede, påpeger Jens Ejbye Schmidt:

– Fra et moderne rensningsanlæg udspringer mange forskellige muligheder. Tænk, hvis den massive luftforurening i Delhi kunne bekæmpes ved, at biler kørte på biobrændstof fra det lokale rensningsanlægs slam, siger Jens Ejbye Schmidt.

Sådan blev SDU konsulent på den indiske regerings vandplan

Wapcos Limited kontaktede Jens Ejbye Schmidt. Wapcos Limited er en international offentlig konsulentvirksomhed under Indiens Vandministerium, som også rådgiver globalt inden for vandresurser, energi og infrastruktur. Forskerne skal yde konsulentbistand direkte til Wapcos.

Blå bog

Professor Jens Ejbye Schmidt har siden 2018 været leder af Institut for Kemi-, Bio- og Miljøteknologi på SDU, hvor forskere kæmper for at finde løsninger på miljø- og klimaudfordringerne.

Han kom fra en stilling som direktør for iEnergy og professor på Department of Chemical and Environmental Engineering på Masdar Institute i de Forenede Arabiske Emiraters hovedstad, Abu Dhabi.
Kontakt: jesc@kbm.sdu.dk

Praktiske *oplysninger*

Åbningstider og kontakt

Telefontid: Vi ændrer vores telefontid i efteråret. Se hjemmeside www.fuodense.dk.
Folkeuniversitetet i Odense
Odense Adelige Jomfrukloster
Albani Torv 6
5000 Odense C
Tlf. 65 50 27 72
E-mail: fu@fuo.sdu.dk

Tilmelding

Tilmeld dig på hjemmesiden fuodense.dk.

Forplejning

For at mindske spredningen af corona-virus er alle hold uden forplejning dette semester. Du er meget velkommen til selv at medbringe mad og kaffe til forelæsningerne. Ved trykningen af dette program var det endnu uvist, hvornår og hvordan kantinerne genåbner. Se sdu.dk for mere info om kantinernes åbningstider.

Forbehold

Folkeuniversitetet forbeholder sig ret til ændring af underviser, lokale, dato og tidspunkt. Sådanne ændringer giver ikke ret til refusion af betalingen. Ændringer oplyses på fuodense.dk og via mail og/eller SMS. Er vi nødsaget til at aflyse et hold, refunderer vi beløbet til samme konto, som der er betalt fra.

Afmelding

Hvis du fortryder, kan du få det indbetalte beløb refunderet fratrukket ekspeditionsgebyr på 120 kr. Afmelding skal ske senest 14 dage før holdstart.

Fotos og illustrationer

Medmindre andet er angivet, stammer billedmateriale fra billeddatabaserne Stock.xchng, iStockphoto.com, Shutterstock og WikiMedia. Fotos af forskere: montgomery.dk. Layout og grafik: Walk.

Bøger, noter og slides

Til forløb, hvor bøger er inkluderet, udleveres bogen første undervisningsgang. Slides og undervisningsnoter er ikke inkluderet i prisen, og de kan ikke forventes fremskaffet og udleveret.

Sekretariatet

Sekretariatsleder
Annette Hansen

Programleder
Ditte Løndahl Farup

Programredaktør
Marie Hauge Lykkegaard

Undervisningssted

Folkeuniversitetet i Odense
Syddansk Universitet
Campusvej 55
5230 Odense M

Rabatter

Studerende kan deltage i hold med rabat. Rabatten gælder hold, hvor bøger, forplejning og andre udgifter ikke er inkluderet, og hvor der ikke er begrænset antal pladser til rådighed.

Rabatter med aftalekoder

Ansatte på Syddansk Universitet har gratis adgang til alle hold, hvor bøger, forplejning og andre ekstra udgifter ikke er inkluderet.

Alumner kan deltage i udvalgte hold med rabat på Syddansk Universitet i Odense og i Kolding.

Medlemmer af Dansk Sygeplejeråd Kreds Syd kan deltage i udvalgte hold med 50% rabat på Folkeuniversitetet i Odense og i Kolding.

Kontakt sekretariatet på fu@fuo.sdu.dk for at få en aftalekode og information om tilmelding med rabat.

Styrelsen ved Folkeuniversitetet i Syddanmark

Simon Møbjerg Torp (formand), dekan, Det Humanistiske Fakultet, Syddansk Universitet / Bente Kaspersen (næstformand), Folkeuniversitetet i Lolland / Niels Kring, afdelingsleder, Det Naturvidenskabelige Fakultet, Syddansk Universitet / Anne Klara Bom, lektor, H.C. Andersen Centeret, Syddansk Universitet / Henrik Harnow, direktør, Museum Sønderjylland / Mette Ladegaard Thøgersen, leder af Nyborg Slot & Kulturarv, Østfyns Museer / Vagn Kjeldsen, Folkeuniversitetet i Vejle

Programråd

Historie: Mette Seidelin, arkivar, Landsarkivet for Fyn / Christian Damm Pedersen, adjunkt i historie, Syddansk Universitet / Johnny Wøllekær, arkivar, Stadsarkivet i Odense / Jane Hjarl Petersen, adjunkt i historie, Syddansk Universitet / Lise Gerda Knudsen, Odense Bys Museer.

Filosofi: Søren Harnow Klausen, professor i filosofi, Syddansk Universitet / Peter Wolsing, lektor i filosofi, Syddansk Universitet.

Teologi: Marianne Skovmand, præst ved Diernæs og Faaborg Kirker / Jens Buchwald Andersen, universitetspræst, Syddansk Universitet / Anders Eyvind Nielsen, sognepræst emeritus, Ringe Kirke / Erik Ransby, sognepræst, Vor Frelsers Kirke / Jens Rasmussen, hospitalspræst / Lars Hedegaard Hagensen, sognepræst, Dalum Kirke / Gabriella Dahm, sognepræst, Kerteminde-Drigstrup sogn

Litteratur: Mogens Davidsen, lektor i litteratur Syddansk Universitet / Claus Schatz-Jakobsen, lektor i engelsk, Syddansk Universitet / Leif Søndergaard, lektor emeritus i litteratur, Syddansk Universitet / Clara Juncker, lektor i amerikansk litteratur og kultur, Syddansk Universitet / Adam Paulsen, lektor i litteratur, Syddansk Universitet / Helle Andersen, cand.mag., undervisningsassistent i fransk, Syddansk Universitet

Samfund og verden: Peter Seeberg, lektor i mellemøststudier, Syddansk Universitet / Thomas Ærvold Bjerre, lektor, Syddansk Universitet / Marianne Ulriksen, adjunkt, Syddansk Universitet

Sundhed, Naturvidenskab & Teknologi: Bente Elisabeth Møller, specialkonsulent, OUH / Susanne S. Pedersen, institutleder, Institut for Psykologi, Syddansk Universitet / Tomas Homburg, afdelingsleder, Sundhedsvidenskabeligt Fakultetssekretariat, Syddansk Universitet / Jakob Christensen-Dalsgaard, lektor i biologi, Syddansk Universitet / Søren Hassing, lektor, Institut for Teknologi og Innovation, Syddansk Universitet / Ulf Rasmussen, AC-fuldmægtig, Det Tekniske Fakultet, Syddansk Universitet

Religion: Mikael Aktor, lektor i religion, Syddansk Universitet.

Se mere om alle forelæsningerne på hjemmesiden fuodense.dk og på facebook.com/fuodense

Oplag: 40.000
Grafisk opsætning og tryk:
Walk og Stibo Complete

Ret til ændringer i programmet forbeholdes. Der tages forbehold for trykfejl.

Tjek altid www.fuodense.dk for nyeste information om holdene.

Trykt på FSC®-mærket papir.

Tag næste afkørsel

#bygviderepådinkarriere

sdu.dk/efteruddannelse

Vidste du, at du kan tilmelde dig vores **nyhedsbrev** og få forskningsartikler samt de seneste nyheder om efteruddannelser, seminarer og kurser. Se mere → **sdu.dk/evunyt**

Vil du gerne videre, opad eller i en ny retning? Et skridt på vejen kunne være et kursus eller en masteruddannelse fra SDU. Tag en dag eller flere ud af kalenderen.

Læs sideløbende med dit fuldtidsarbejde – eksempler på masteruddannelser

Master i gymnasiepædagogik

Master i børne- og ungdomskultur

Master i matematik

Master i international virksomhedskommunikation

Master i offentlig ledelse

Master i projekt- og innovationsledelse

Master i rehabilitering

Vidste du, at du kan tage et enkelt fag på vores master-uddannelser? Det kalder vi masterkurser. Du kan også finde korte kurser på SDU med alt fra innovation til ghettolitteratur, og fra temadag for gymnasielærere til journalistik. Du kan eksempelvis læse:

Datadrevet kvalitetsudvikling - Forståelse og anvendelse af data er nøglen til gennemførelse af kvalitetsudviklingen.

Strategi og forretningsforståelse - styrk din virksomheds strategiske position på markedet.

Forretningsudvikling med design og co-creation - Styrk forretningsudviklingen med viden fra eksterne partnere.

Certifikat i Miljøret

Bliv certificeret til at navigere i de komplicerede regelsæt og håndtere selv de svære miljøspørgsmål i din virksomhed eller myndighed.

Certifikat i Retssagsførelse

Kurset certificerer dig til retssagsførelse på vegne af myndigheder.

Afasi: Den gode samtale

Kurset klæder dig på til at kommunikere med borgere med afasi og giver dig redskaber til at skabe en god samtale og relation mellem borger og sundhedsprofessionelle.

Læs på universitetet - online når du har tid

Syddansk Universitet tilbyder som de eneste i landet **jura på deltid** som fjernstudie. Du kan også læse **HD** med fjernundervisning, ligesom SDU har en række andre online muligheder.

Tjek vores hjemmeside og bliv inspireret i efteruddannelsesuniverset → **sdu.dk/efteruddannelse**

SDU

Mød forskerne
– i podcasts og livestreams

Lyt til forskerne i podcast, når det passer dig

Der ligger 200 podcasts frit tilgængelige på RADIO4's hjemmeside – og der kommer hele tiden nye til. I 'Vildspor' jagter vært Rasmus Ejrnæs Danmarks vildeste natur sammen med en masse forskere og fortæller bl.a. om fantastiske bier, og hvad vi kan opleve i naturen uden for vores egen dør. I programmet 'Kraniebrud' kan du blive klogere på alverdens emner i godt selskab med forskerne – bl.a. præsidentvalget i USA, hukommelsen, søvn og astronomi.

Lyt til podcasts her:
radio4.dk/program/vildspor
radio4.dk/program/kraniebrud

Få indblik i verden – med livestreams hjemmefra

Under coronakrisen har mere end 11.000 fulgt Folkeuniversitetets forsker-livestreams hjemme fra stuen – mange i godt selskab med familien. Så vi forstsætter livestream-programmet i efteråret. Fra september tager vi temperaturen på verden med en række aktualitetsforelæsninger online. Bl.a. deler Mette Thunø, lektor på Aarhus Universitet, sin viden om Kina, og Flemming Splidsboel, seniorforsker ved DIIS, går tæt på Rusland.

Tilmeld dig livestreams her:
fuau.dk/program/livestream